

Algimantas Lyva ir Mindaugas Peleckis

SAPNAS

Ekologinis euroromanas

Dogū

– Draveni, kai vakar susipažinau su Dogū, o vakare po langais vaikigaliai susirentė „karinę bazę“ su aukuru, pagalvojau, ar ne sapne gyvenu. Tai vis dėlto – ar šis gyvenimas yra sapnas, ar sapnai gali būti arba net yra realesni už jį?

– Taip, Guru Guru, „molio skaičiai“ skaičiuoja mūsų sapnus, ir kai surenka trylika tokių pačių, sapnuotoją paverčia Dogū statulėle.

– Aš sapnuoju skirtingus sapnus... – atsiduso Guru Guru.

– Tau pasisekė, – nusijuokė Dravenis.

Deja, sekasi ne visiems. Kultūros ministro referentas Galigantas kasdien sapnuodavo tą patį košmarą. Pasikartojantys sapnai prasidėjo tada, kai japonų delegacija jam padovanojo keistą Dogū statulėlę.

Galiganto sapnas

Kabinetą užliejo tamsa, neperregima, juoda, smaugianti. Galigantas pajuto, kad trokšta pasikarti. Gėda gyventi be turto, be įtakos, be prestižo. Velniškai žema būti tik paprastu žmogumi. Galigantas susverdėjo: paskutinė darbo diena karjeros kabinete. Prarastos viltys ragino nusigalabėti tuoj pat, garbingai, prie didžiulio darbo stalo, kuris turėjo sugerti kultūros ministro referento tariamai mėlyną kraują. Galigantas karštligiškai sugriebė peilį, skirtą vokams atplėšti, ir atidžiai pažvelgė į ašmenis. Nel Referentas suabejojo savo smūgiu. O jei nepavyks nusižudyti? Ligoninė, beprotnamis, nuodinga žiniasklaida... Nušvito akys – sprendimas rastas! Galigantas iki galo ištraukė stalčių ir surado apskritą ledinukų dėžutę. Viduje gulėjo tik viena tabletė: maža, apvali, tobula. Kalio cianidas – raktas į amžiną poilsį, saugią nebūtį, visišką užmarštį, pabaigą. Referentas buvo užkietėjęs ateistas, todėl nei bijojo pragaro kančių, nei troško rojaus palaimos. Niekai! Jis tvirtas, nenugalimas ir vienkartinis. Kaip plastikinis pikniko puodelis.

Ant Galiganto delno gulėjo apvali mirtis ir ragino: „Išgerk mane, nedelsk!“ Referentas prisiminė sėkmingą kopimą karjeros laiptais, bet iki ministro kėdės pritrūko vieno žingsnelio. Viskas veltui! Ji

sunaikino jaunesnis, plėšresnis, įtakingesnis ir neabejotinai daugiau išprusęs konkurentas Guru Guru. Viena bėda – ne bėda. Praradęs pelningą darbą, Galigantas tapo banko įkaitu – jis niekada nesugebės gražinti solidaus banko kredito. Bus atimta vila, mašina... viskas bus prarasta. Referentas buvo tinginys ir baltarankis – doru darbu jis tikrai nesugebės užsidirbti pinigų. Prieš akis iškilo surūdijęs konteinerio metalas. Ne!

Galigantas ryžtingai prarijo baltą mirtį, užgėrė moraliu mineraliniu vandeniu ir beveik džiugiai laukė atomazgos. Prabėgo minutė, gal dvi, o gal ir trys. Nebuvo nei putų, nei mėšlungiškų traukulių. Nieko! Falsifikatas! Dar blogiau – placebo! Nesuveikė įtaigos galia. Referentas prapliupo keiktis. Praradęs savitvardą Galigantas daužė kabineto baldus, spardė sienas. Visai lauktai ir tikėtai atsivėrė durys ir į kabinetą įžengė naujasis referentas Guru Guru ir apsaugos vyrukams įsakė:

- Išmeskite valkatą iš mano kabineto ir įkrėskite jam proto!
- Nemuškite manęs, – maldavo Galigantas.
- Pats kaltas, galėjai išeiti garbingai, civilizuotai, europietišškai, – apgailestavo Guru Guru.

Parko skverelyje buvęs kultūros biurokratas spjaudėsi krauju: klibėjo dantys ir šonkauliai. Neapsakoma, neišmatuojama neveltis užvaldė Galigantą. Prekybos centre jis nusipirko butelį degtinės ir neužkandęs išgėrė svaigalus gatvėje. Dabar metas aplankyti senus draugus ir priešus. Buvęs referentas susverdėjo ir įkrito į balą.

Dravenis sulaukė nelaukto svečio. Jo kambario slenkstį peržengė Galigantas. Buvęs kultūros ministro referentas atrodė itin nekultūringai. Apšepęs, purvinas ir girtas. Dravenis pašiurpo:

- Kokia baisi vizija!
- Tai ne vizija, tai tiesa! Aš sunaikintas! Aš praradau darbą, namą ir pinigus, – dejavo buvęs referentas.
- Manychiau, jums pasisekė, nes išsaugojote gyvybę, – ironizavo Dravenis.
- Dabar mes draugai, – vebleno Galigantas, – galbūt galėčiau prisijungti prie jūsų vaišių...
- Ateik blaivas, tada pakalbėsime, – nukirto Dravenis.
- Aš ne girtas, aš alkanas, – atsirūgo buvęs referentas.
- Nešdinkis, padugne! – pasipiktino Giedrė.
- Ar pameni, kaip mes Vienos baliuje šokome valsą? – graudeno Galigantas.
- Malonėkite išeiti...
- Draveni, tu nori muštis! – suriko buvęs referentas.
- Ateik rytoj, – tarė Dravenis.
- Aš turbūt sapnuoju? – spėliojo Galigantas.
- Tai jau tikrai!

Galigantas susigūžė ir svyrudamas iššliūkino pro duris.

Galima sapno pabaiga

Pabudęs Galigantas pažvelgė į Dogū statulėlę, kuri didžiulėmis išsprogusiomis akimis stebėjo kiekvieną referento mintį. „Štai mano nelaimių kaltininkas, – persmelkė išganinga mintis, – reikia tuoj pat išmesti prakeiktą statulėlę... Ne – bus dar blogiau! Aš ją padovanosiu Draveniui tariamo susitaikymo proga ir sunaikinsiu poetą.“

Tą pačią dieną prie Dravenio namelio sustojo naujutėlaitis BMW. Į svečius atvyko visagalis kultūros ministro referentas Galigantas. Jis įteikė Giedrei puokštę gėlių:

– Aš labai atsiprašau, Vienos baliuje įvyko nesusipratimas... Rytoj sugrįžkite į darbą.

Giedrė iš laimės paraudo, bet Dravenis buvo įtarus:

– Man nesuprantami jūsų altruistiniai motyvai.

– Jūs nepažįstate manęs. Esu slaptas filantropas, mecenatas ir geradarys.

– Itin slaptas.

– Draveni, mūsų susitaikymo proga aš tau dovanuju Dogū statulėlę. Tu poetas ir mistikas, todėl deramai įvertinsi mano kilnų gestą. Na, o dabar, vaikučiai, metas arti kultūros dirvonų...

Referentas mandagiai nusilenkė ir išėjo pro duris.

**

po smūgio

smegenyse lieka

tik karmos pirštų atspaudai

Karma. Dreba žemė ir dangus

Kaip gerai, kad tai sapnas, kai žinai, kad sapnuoji. (Stanislaw Lem, *Soliaris*. Vilnius: *Kitos knygos*, 2014, p. 63.)

Dravenis nuogaštavo ir stebėjosi, kad jo gyvenimas virsta sapnu. Galigantas sugrąžino Giedrę į darbą, o jam padovanojo Dogū statulėlę. Nejaugi visagalis referentas tapo jo draugu? Apie draugystę juk tiek rašyta, kalbėta, o ar daug yra tikrų draugų, kuriuos galime vadinti bičiuliais, su kuriais norėtusi gerti arbatą, ne iš mandagumo, tiesiog šiaip paskambinti, pavadinti juos broliais? Dravenis surinko Galiganto numerį. Referentas atsiliepė tuoj pat, tarsi būtų budėjęs prie telefono:

– Draveni, šaunuolis, kad paskambinai, – suokė Galigantas. – Giedrė jau dirba ministerijoje, o tavo poezijos knygelė „Minčių dulkės“ netrukus bus išleista. Sveikinu! Netrukus susitiksimė!

Apstulbęs Dravenis mandagiai padėkojo ir pažvelgė į Dogū statulėlę, kuri išdidžiai stovėjo ant knygų lentynos. Vieniša, paslaptinga, neperprantama...

– Ačiū, Dogū!

Draveniui pasirodė, kad statulėlė šyptelėjo. O gal tai saulės spindulėlis prašnekinio Dogū? Kas jį žino... Dravenio apmąstymus nutraukė Guru Guru, kuris atėjo pašnekėti ir išgerti arbatos.

– Guru Guru, tik nenukrisk ant grindų – didžiausias mano priešas Galigantas virto draugu. Negaliu atsistebėti, manau, kad tarp mūsų yra karminis ryšys.

– O kas ta karma? Etimologija rodo, kad šis žodis susijęs su indoeuropiečių prokalbės šaknimi **kwer-* („kurti, kerėti“). Vadinasi, mūsų likimas yra kažkieno sukurti kerai? Kieno, Draveni?

– Ne, Guru Guru, mūsų likimas nėra kažkieno sukurti kerai. Karma – tai ne lemtis. Karma – tai priežasties ir pasekmės dėsnis: mes kuriame savo individualią karma, o didelės žmonių grupės (valstybės, tautos, bendrijos) – kolektyvinę karma.

– Etimologija nemeluoja, Draveni, tai visa ko Šaknis ir Esmė. Wittgensteinas sakė, kad be kalbos negalėtume egzistuoti. Taigi, kas UŽKERĖJO mus, kad tapome KARMOS įkaitais ir negalime KURTI savo **kwer-*?

– Guru Guru, niekas mūsų neužkerėjo. Karma – tai tik mūsų veiksmų pasekmės. Tik karma mus laiko šiame materialiaame pasaulyje. Jei nebūtų karmos, mes iš samsaros iš karto patektume į nirvaną. Reikia sunaikinti karma – ir gerą, ir blogą, ir neutralią.

– O kodėl mes elgiamės, darome veiksmus būtent tokius, o ne kitokius? Neva dėl to, kad praėjusiuose gyvenimuose (jei jie buvo) kažką darėme ne taip? Bet argi aš kaltas dėl savo veiksmų, kurių nepamenu, ir net nesu tikras, kad tokius dariau?

– Guru Guru, mes ne robotai, mes laisvi, bet kiekvienas mūsų veiksmas turi pasekmes. Jei, pavyzdžiui, tu užmušei žmogų ir pamiršai, atpildo vis vien neišvengsi...

– Draveni, negaliu būti teisiamas karmos teismo, jei nesijaučiu padaręs nusikaltimą. Praeitas gyvenimas (jei toks buvo) – už mano sąmonės ribų. Be to, kas ir kada nusprendžia, kad „karma išpirkta“, už nusižengimą „atsiskaityta“? Kas yra Teisėjas? Kas teisia ir prižiūri Teisėją? Ar karma turi savo karma?

– Guru Guru, praeitas gyvenimas yra tavo sąmonės diapazone, tik reikia mokėti jį pasiekti, nes jis užblokuotas, kad neslėgtų praectis. Nereikia pamiršti, kad nėra gerų darbų (kuriais reikia didžiuotis), nėra blogų darbų, kuriuos reikia išpirkti. Yra veiksmas – yra pasekmė. Visas pasaulis susaistytas šio dėsnio. Nėra Teisėjo, nėra Teisėjo prižiūrėtojo. Galima visą laiką kentėti samsaroje ir galima išbristi iš kančios.

„Ar karma turi savo karma?“ Karma neturi karmos. Tavo klausimas – tai gryna tautologija, tai tas pats, kaip ir paklausti: ar Dievas tiki Dievą?

– Kodėl praeitas gyvenimas yra užblokuotas, kas jį užblokavo, kodėl? Kas užblokavo Blokuotoją?

– Guru Guru, silpna atmintis blokuoja praeito gyvenimo įvykius (mes neprisimename, kas buvo prieš 5, 10... metų ir 1, 2, 3... mėnesio dieną), nėra jokio Blokuotojo, todėl niekas negali jo užblokuoti.

– Ar Dievas turi karma?

– Dievas yra Absolutas. Jis nesusaistytas priežasties ir pasekmės dėsnio, nes Pats sukūrė šį dėsnį.

– Ar Buda – Dievas?

– Buda – tai galutinį nušvitimą pasiekusi būtybė. Mes visi esame Budos. Budos tikslas – išvaduoti mus iš samsaros kančių.

– Religijos gali būti „abraominės“, „animistinės“, „toteminės“, „hinduistinės“ ir t. t., tačiau tai tik žodžiai, tikėjimas kiekvieno savitas, o Dievas – Vienas. Nejaugi krikščionys ir musulmonai pateks į rojų ar pragarą, budistai nušvis, vaišnavai iškeliaus į kitą planetą, šamanai – pas vėles? Argi kiekvienas pateks į savo suKURTA (suKERĖTA) pasaulį? Jei mes JAU esame Budos, kodėl dar vis nenušvitę? Kas užgesino šviestuvus mūsų širdyse? Tai tik žodžiai, Draveni... Svetimi žodžiai...

– Nežinau... – sutriko Dravenis. – Laiko turime, galime viską aptarti.

– Laiko mes kaip tik neturime, Meistre, turime spėti pasikalbėti, kol išeisime iš sapno būsenos. Nejau nesuvokei, Draveni, kad visą laiką kalbamės sapnuodami, o tariamoji virtualybė yra sapno atmaina?

– Guru Guru, aš mąstau kažkaip kitaip, gal net ne filosofškai... Aš nesuku galvos dėl tokių dalykų, nes kažkada daug skaičiau... Dabar aš vengiu žinių, man jų nereikia... muzika, arbata, meditacija – štai mano kelias. Visą laiką buvau tvirtas, bet susipažinęs su tavimi aš pajutau, kad sėdžiu ant plono perregimo (kartais) ledo ir matau didžiulę gelmę. Guru Guru, tu esi ryklys – galingiausia žuvis.

– Taip, man svarbios žinios, nors svarbi ir pajauta. Vis dėlto Guru Guru kelias eina per vandenį, skrodžia juos, o vandenynas begalinis. Iš jo visi mes kilę. Dėl to nesiginčija nė vienos religijos atstovai... Draveni, tu išmintingas vėžlys, iš pažiūros lėtas, viską apmąstantis, apmedituojantis, tačiau sugebantis priimti žaibiškus, išmintingus sprendimus.

– Kai sapnuoja Meistrai, dreba žemė ir dangus, – užbaigė pokalbį Dravenis.

**

žvaigždės paneigia

astrologų privilegijas

ir iš senų minčių

surenka naują Zodiaką

Guru Guru mąsto apie draugystę

Guru Guru neturėjo draugų. Jis buvo įsitikinęs, kad draugai – tai tik fikcija.

Guru Guru manė, kad gali būti tik tėvai (draugai, kurių pats nesirenki), bendraminčiai (tai labai geras dalykas), dvasios broliai (Guru Guru tokį turėjo), pažįstami (tai taip pat labai gerai), feisbuko „draugai“ (tai labai efemeriškas dalykas), tačiau kas iš tikrųjų yra draugas?

Ar žmogus, norintis kažko iš tavęs, yra draugas? Padėti žmonėms – geras dalykas, tačiau kur riba tarp pagalbos ir leidimosi būti išnaudojamam?

Guru Guru buvo apsisprendęs visą gyvenimą gyventi vienas, kol į jo gyvenimą atėjo Mylimoji. Ji – jo vienintelis Draugas (nekalbant apie Dievą, žinoma).

Draugystė – tai kova. Vaikystėje draugystę Guru Guru mėgino „nusipirkti“, kiemo „draugus“ kviesdamasis į namus ir dovanodamas jiems knygas, žaislus. Vėliau, studijų laikais, pataikavo neva dvasiškai gerokai patobulėjusiems, arogantiškiems tipams, manydamas, kad taip jų „dvasinio tobulumo“ aura jį nušvies. Ne, tai irgi nebuvo draugystė. Guru Guru buvo pašalintas ir pats pasišalino iš visų „chebrų“. Vienatvė – idealiausia sielos būseną. Kol nebuvo sutikta Mylimoji.

Skausmingus išgyvenimus užkloti sapnų samanomis. Pasiūsti velniop netikrus draugus. Išnykti ar būti? Guru Guru pats buvo apsisprendęs dėl savo santykio su pasauliu, tačiau jis nebuvo aiškiaregis, nežinojo, kas slypi kitų žmonių galvose. Pasitikėti žmogumi – sunkiausias dalykas. Guru Guru žengė pavojingą žingsnį į pasitikėjimą. Jis žinojo, kad tik sunkiausias kelias atves į Tiesą.

kai mirtis atriša akis
pakaruoklio virve
pražysta pievų gėlės

Avarija. Koma

Galigantas pirmajame bulvarinio dienraščio puslapyje perskaitė šiuropų straipsnį: „Penktadienio vakarą, apie 18 val., Vilniuje, Geležinio Vilko gatvėje, susidūrė sunkvežimis MAN ir automobilis „Chrysler“. Nors lengvajame automobilyje ir neišsiskleidė saugos pagalvės, vairuotojas D. ir keleivis G. G. nežuvo, tik patyrė vidutinio sunkumo traumą. Dvi keleivės, sėdėjusios galinėje sėdynėje, liko sveikos

ir nesužeistos. Vairuotoją ir keleivį greitoji pagalba išvežė į Santariškių ligoninę. Medikų teigimu, pacientai yra komos būklės. Sunkvežimio vairuotojas nenukentėjo...“

Galigantas slampinėjo kabinete ir automatiškai, mechaniškai, be jausmo it autogeninės treniruotės formulę kartojo: „Sunkvežimio vairuotojas nenukentėjo... Sunkvežimio vairuotojas nenukentėjo... Sunkvežimio vairuotojas nenukentėjo...“

Prabėgo keturios minutės – ne daugiau ir ne mažiau.

„Ką aš kartoju? – nusijuokė referentas. – Reikia kartoti: „Aš ramus, aš ramus, aš visiškai ramus...“ Niekai, aš būsiu ramus tik kai Guru Guru ir Dravenis pakratys kojas. Atsakymas rastas. Situacija aiški. Ačiū tau, Dogū!“

Galigantas padėkojo neišvengiamam krachui, blogų darbų pasekmėms, priežasties dėsnio atatrakai, lemties algoritmui, pagaliau Tam, kuris neleidžia pasauliui nugrimzti į tamsą ir chaosą.

O tuo metu... Guru Guru ir Dravenis gulėjo saulėtoje palatoje, o ant linoleumo grindų krito ašarų lietus. Verkė Guru Guru Mylimoji ir Giedrė.

– Nurimkite, ligonių būklė stabili, jie greitai pabus iš komos, – patvirtino gydytojas.

Ir neapsiriko, nes į pagalbą skubėjo Sapnų meistras Astralas. Guru Guru ir Dravenis ėjo pieva. Žalia, be dėmių, be balų, be takelių. Tolumoje stovėjo mažutis rudų plytų namelis su aštriu, beveik gotikiniu stogu. Draugai patraukė ten.

– Draveni, įdomu, kaip budistai traktuoja garsiąją frazę „kas yra realybė, o kas – sapnas“? Ar gyvenimas – tai sapnas? – paklausė Guru Guru.

– Sąmonė – tai Realybė, Absoliutas... Sąmonės esmė tuščia, prigimtis – suvokianti. Empirinis pasaulis neegzistuoja, jo nėra. Už suvokimo ribų nieko nėra. Kosmosas, žmonės, mintys, viskas yra tik iliuzinė sąmonės projekcija.

– O Dievas – ar Jis iliuzija? Aš taip nemanau...

– Dievas (kalbu tavo mėgstamu terminu) – tai Sąmonė, Realybė, Absoliutas.

– Draveni, man vis tiek nesuprantamas tas Tuštumos ir Nušvitimo siekis. Ar nėra jis pats iliuzija ir saviapgaulė? Gal mes niekada nebuvo, nesame ir nebūsime budos, o mus tiesiog kažkas sukta apgavo, kad nebijotume mirties?

– Guru Guru, budizmas nesiekia Tuštumos. Tuštumos kategorija sunkiai suprantama europiečiams – čia kalbama ne apie vakuumą / tuštumą kaip tokią, bet apie tai, kad visi fenomenai tušti, t. y. be substancijos, be savasties, be „Aš“. Yra tik Sąmonė – ir ji taip pat tuščia, tik, skirtingai nuo išspinduliuotų fenomenų, Ji šviesi, nes yra suvokianti. Sąmonė tuščia ir suvokianti, fenomenai tušti, bet be suvokimo. Todėl egzistuoja tik Sąmonė. Savęs suvokimas – tai sąmonės veidrodis. Savęs suvokimas yra amžinas, nekintantis, tobulas.

– Bet mes juk europiečiai, Draveni. Buvo tokia garsi keliautoja, kuri laikė save tibetiete, nors gimė Lietuvoje. Prieš mirtį suvokė, kad ji – lietuvė, krikščionė. Nuo savo kultūros, nuo savų totemų nepabėgsime. Mes niekada nemąstysime taip, kaip mąsto tibetiečiai, ir nesužinosime, kas jiems yra Tuštuma, kaip galbūt jie niekada nesupras kai kurių dalykų, kurie yra išskirtiniai mums.

Besišnekučiuodami jie pasiekė namelį. Durys buvo atviros. Įžengę į erdvią ir visiškai tuščią salę, jie pamatė soste sėdintį senolį:

– Aš esu Sapnų meistras Astralas. Dabar jūs esate mano sapne, todėl aš jums pasirūpinsiu. Išėję iš mano rūmų, jūs daugiau nesusitiksite.

– O kaip mes bendrausime? Ar pabusime iš komos? – choru paklausė Guru Guru ir Dravenis.

– Rašysite vienas kitam laiškus, ir aš pasistengsiu, kad jie pasiektų jus, – pažadėjo Sapnų meistras.

– O kaip mano Mylimoji?

– Kaip Giedrė?

– Jums labai pasisekė, kad Dravenis turi Dogū statulėlę. Ji ypatinga, ir aš galiu ją aktyvinti. Statulėlėje paslėptas kristalas, kuris veikia kaip imtuvas, bet jūs galite į realų pasaulį siųsti tik savo eiles, ir tik savo merginoms.

– O kaip jos mus išgirs? – stebėjosi Guru Guru.

– Statulėlės viduje yra keraminis garsiakalbis... Dabar aš jau viską pasakiau. Keliaukite į mano sapną, rašykite laiškus, kurkite eiles ir laukite, kada pabusite iš komos.

**

sodri

pritemusi sėkmė

šešėlių pilnos gatvės

į širdį sėlina tamsūs stogai

virš surūdijusių čerpių

skylėti debesys

juoda varnų gamta

Pirmasis Guru Guru laiškas

Jei europiečiai...

... (kad ir per kančias, genocidus, kolonizaciją) nebūtų atradę Rytų, Pietų ir Šiaurės, mes, tie patys europiečiai, nieko nežinotume apie Tuštumą, budizmą, šamanizmą, totemus, Islamą ir daugybę kitų

dalykų. Tačiau ar tai būtų blogai? Yra daug genčių, kurios gyvena laimingai „neišgelbėtos“ krikščionių misionierių ar budistų vienuolių. Žinoma, jų skaičius mažėja, tačiau vis dėlto tokių dar esama Papua, Vanuatu, indėnų kraštuose. Jų išmintis sena kaip pasaulis.

Dievas / Tuštuma / Sąmonė mus žadina, nori, kad mes tobulėtume dvasiškai, kad neapsiribotume tik materialinių gėrybių teikiamais malonumais, todėl Jis NETENKINA materialių troškimų, Jis padeda žmogui, žengiančiam bet kokiu Jo apreikštu keliu, tarnaujančiam bet kokiai Jo atneštai Tradicijai... Todėl tik realizuodamas savo individualumą žmogus pasiekia Universalų kelią, ir ne kitaip.

Kas miršta, jei nemiršta žmogus? Kas gimsta, jei negimsta žmogus? Nežinau, kas miršta, nežinau, kas gimsta. Draveni, esi Regėtojas, todėl ir suvoki karma – kerus... Man ji(e) primena tartum stygas, supančias, supančiojusias visatą. Net fizikai turi stygų teoriją... Gal todėl dabar galiu sapnuoti drąsiai ir niekas nesutrukdo mano sapnų?..

Be meilės sapnuoti nepavyksta, todėl rašau eilėraščius savo Mylimajai, kurias Sapnų meistras pasiųs Dogū, ir ji išgirs mano eiles.

Jaučiu, kad viskas vyksta pagal žmogaus protui nesuvokiamą Jo valią ir tikslą. Tragiška, kad Dievo valia ir žmogaus valia kartais skiriasi. Harmoniją galima pasiekti meditacija, dvasinių žinių perėmimu, Šventraščių studijomis, gerais darbais, savo ambicijų ir troškimų apribojimu. Mano sprendimai ne visada išmintingi, bet aš paklūstu „vidiniam balsui“, širdžiai ar dar kažkam, Jam, Jai...

Pasaulis – tai Jo paslaptis ir sapnas. Galbūt nėra nei gimimo, nei mirties – tik iliuzinių reginių šou, gal nėra ir reinkarnacijos – tik amžinas buvimas?

**

minkšta

žolės pagalvė

laisvę

sapnuoja vėjas

ir

greitai pamiršta

pro šalį

prabėgusias dienas

Pirmasis Dravenio laiškas

Jei europiečiai...

...sapnų lygumose surastų snieguotus kalnus ir nepavargę įkoptų į šventas aukštumas, pamatytų pievas, apgaubtas rūko, ir sotūs iš dyko buvimo skintų prisirpusias žemuoges, necivilizuotai derančias nemelioruotuose laukuose. Į jų bankuose pamestas galvas nesutildytų miškingi peizažai, apvalūs akmenys prarastų bulvių skonį ir laužuose atausių sudegusios valtys. Nuodėguliais perbraižę senus žemėlapius, jie statytų radioaktyvias šventoves mokslo stabams, ir kai apšviestos lazerinių prožektorių neatpažįstamai, iki siaubo kontūrų modifikuotų svajos ir nuo fasoninių batų nukristų žirafų pasagos, jie maldautų, kad astraliniai šienpjoviai nuplautų šventą žolę ir jie pabustų savo lovose...

Guru Guru, žinau, tu gausi mano laišką ir suprasi mano mintis. Koma keičia mąstymą, bet smagu stebėti, kad danguje vis dar mirksi sidabru kaustytos žvaigždės. It popieriniai lėktuvėliai skrenda reaktyviniai debesys, asfaltu ropoja rauplėti autobusai, bet vidaus degimo varikliuose dar nesudegę kelionių troškimas. Aš klaidžioju nežinomu miestu, neturiu pinigų, nemoku kalbos...

Sakoma, medituoti sapne – aukščiausias lygis. Kai tik atsisėdu ant žolės kilimo ir sukryžiuoju kojas, iš kažkur ateina sapnų šalies gyventojai ir trukdo man susikaupti. Jie skenuoja mano atmintį ir apsimeta giminėmis, draugais, bet aš greitai perprantu jų gudrybes – tada sapnų šalies gyventojai nuliūsta ir verkia. Kaip kvaila guosti savo proto atspindžius, raminti iliuzinius draugus. Sapne gera ir ramu – nereikia dirbti, rūpintis buitimi, galima nevalgyti ir negerti. Kartais aš skraidau virš miesto, bet neužtrokštu turbinų šachtose, ir atominėse elektrinėse nenusvyra radiacijos pakirsti sparnai. Nebaisus net karas. Į neidentifikuotą rytojų skrenda kulkos, bombos, balistinės raketos. Ramu... Už debesų horizonto sprogsta saugios petardos. Svajonių fejerverkai spalvina angelų sparnus, nenutyla vaikystės šauksmas ir gaudžia paribys baltu ekrano triukšmu. Jau nereikia jokio virtualaus sprendimo, be pastangų ganosi nenufotografuotos karvės ir šoka žalčiai. Apsirengęs rūko rūbais neištirpstu vandenyno gelmėse – tik skandinų į paslankų kamuolį suvyniotas liūdnas mintis. Galiu pamiršti viską, galiu viską prisiminti. Tik nežinau, kada pabusiu, o jei nepabusiu, man ir čia gera, galiu gyventi amžinai.

**

sapno ekranas

bejėgė šviesos projekcija

nereikia saulei melo

Antrasis Dravenio laiškas. Baltas humoras

Sapne sunku įsikurti, nes viskas per daug greitai keičiasi. Už sapno ribų greitis mažas, vos juntamas ir todėl patiki gyvenimo realumu. Sapnas išsklaido visas iliuzijas ir pagaliau pradedi suprasti, kad tavo gyvenimas – tarsi sulėtintas filmas, ir visi įvykiai neišvengiamai pasikeis, dings iš tavo akiračio, ir beliks viltis, kad šis kaleidoskopas yra amžinas ir nenustos sukstis.

Guru Guru, supratau, kad Sapnų meistras turi tobulą humoro jausmą ir kartais krečia (ne)kaltus pokštus. Jaučiu, kad kiti sapnuose regi košmarus, nes trokšta siaubo, nes jie per daug suaugo, sumedėjo ir nustojo būti vaikais. Jų širdys užgeso. O aš degu kaip senas kelmas vidine, nematoma liepsna, kol miške pakyla gaisras, bet sapne medžiai nedega, ir ugniagesiai drąsiai kūrena laužus, žinodami, kad atskris raudonos varnos lesti karštų žarijų.

Intelektualūs blogiukai bando užvaldyti astralinį planą. Jie labai nusivils patyrę, kad visos jų ambicijos pavirs grotesku. Astraliniai napoleonai vadovaus skruzdėlių armijai ir užpuls lapų krūvas, o po jomis kvaksės riebios rupūžės. Be jokio efekto sprogs atominiai grybai. Nuostolių nebus, pelno – taip pat.

Guru Guru, kai man pabodo klaidžioti nepažįstamo miesto gatvėmis, nutariau surasti savo namus ir kioske nusipirkau žemėlapi, kurį man pardavė senyva voverė. Aš sumokėjau riešutais, kuriuos nuskyčiau nuo violetinio beržo šakų. Geroji kioskininkė padavė vaikišką kaleidoskopą, kurį kadaise gimtadienio proga padovanojo tėvelis.

Stikliniame ekrane linksmi sukosi gatvės, namai, tiltai. Staiga aikštelėje, šalia dangoraižio, pamačiau savo *Chrysler*. Nudžiugau ir nubėgau ieškoti savo mašinytės. Kojos buvo lengvos, nejutau svorio, skridau virš asfalto, linksmi nuspyriau šiukšlių urną ir iš jos išbiro auksinės monetos. Sapne viskas žaibiškai keičiasi, todėl nesustojau, nes bijojau pražiopsoti savo automobilį. Pagaliau pribėgau ir atidariau *Chrysler* dureles.

Viduje sėdėjo trys rožiniai kiškiai ir žalia laputė. Paprašiau nekviestus svečius palikti mano mašiną. Kiškiai burbėdami išlipo, liko tik laputė.

– O jūs ko laukiate, panele?

– Draveni, nejaugi tu manęs nepažįsti: aš Giedrė, tavo mergina.

Iš nuostabos pavirtau pilku vilku, vyliausi, kad neilgam.

– Gerai jau, gerai... Važiuokime namo!

Staiga pradėjau šnekėti kažkokia nežinoma kalba. Nesupratau nė žodžio, bet laputei patiko mano šneka ir ji juokėsi, kol iš akių it uogos pradėjo byrėti raudonos ašaros. Susigraudinau ir aš. Supratau – metas nešdintis. *Chrysler* nepanoro užsivesti. Pažadėjau šokoladinėje degalinėje pripilti pilną baką benzino, limonado... Bet ko! Džiugiai suburzgė variklis. Įtikinau... Ar ilgam? Laputė pareikalavo važiuoti į zoologijos sodą, ji norėjo pamatyti žmones, kurie laikomi saugiuose narvuose ir sočiai šeriami GMO produktais. Kad neišprotėtų, kad nebūtų dvasingi.

Zoologijos sodas mane nuvylė. Tikėjausi pamatyti generolus, verslininkus ir politikus. Narve sėdėjo apšepęs hipis ir rūkė kanapių suktinę.

– Gal dūmelio?

Laputė noriai užtraukė... ir pavirto mergina, visa laimė, ne Giedre. Atslinko du prižiūrėtojai – juodi didžiuliai šernai – ir įmetė merginą į narvą. Likau vienas. Gal iš nevilties, o gal iš džiaugsmo sustaugiau. Šernai pasipiktino ir pagrasino pakviesti krokodilų patrulį. Pažadėjau netriukšmauti ir neatsigrėždamas nukiūtinau iki savojo *Chrysler*. Žinojau, kad visa tai tik sapnas. Ačiū Sapnų meistriui, kad jis dar nevirto košmaru.

**

skysti vaiduokliai
jokių vilčių neteikia
arbata
kibiras vandens
tamsu
į sniegą įklimpo pilnatis

Antrasis Guru Guru laiškas. Žąsinas Martynas

Švietė saulė, bet nešildė. Langas buvo atviras. Plūdo ryto gaiva. Kai esi laimingas, užmiršti, ar gyveni, ar sapnuoji. Neįau, kai sapnuoji, negyveni? Neįau regėdamas mirażą prarandi save?

– Viskas nuostabu. Gyvenimas nuostabus! – džiūgavo Guru Guru.

Į kambarį išlepsėjo didžiulis žąsinas, papurtė sparnus ir ant stalo nuskrėjo balta plunksna, rašiklis poetui.

– Sakai, gyvenimas nuostabus? Argi? Gyvenimas – tai kančia. Šis pasaulis – ne vieta džentelmeniui. Šiame pasaulyje absoliučiai nieko nėra nei palankaus, nei gero... Negaišk laiko. Parašyk eilėraštį savo Mylimajai – ji laukia nesulaukia tavo eilių...

– Kančia – tai taip pat nuostabu, nes jos nesuvokę (patirtis be jos suvokimo – niekas) nesuvoktume ir koks džiaugsmas yra gyvenimas, kiek jame ne-kančios. Džentelmenas, kaip byloja mano parankinis etimologijos žodynas, yra žodis, įvardijantis „malonų, gailestingą vyrą“, – toks *gentleman* apibūdinimas pirmąsyk pavartotas XIII amžiaus pradžioje. Tai kažkuo primena budizmo, Islamo ir kitų tikėjimų idealą, – kaip sakytų arabai, *al-Insān al-Kāmil*, „tobulą žmogų“. Deja, vėliau tai

ėmė reikšti labiau kilmingumą, kurį suteikia ne geros savybės, o patys žmonės sau. Žodžiais „seras“ dabar daug kur švaistomasi, apie dvasinį kilnumą, o ne apie tą, kuris aprašytas žmonių suteiktuose popieriuose, beveik nekalbama. O juk J. R. Vernonas „Contemporary Review“ 1869 metais rašė, kad „džentelmenas visada sako tiesą ir yra nuoširdus, turi švarią sielą, bebaimi, sąžiningą liežuvį, tačiau nėra grubus, jo išsakoma tiesa yra pagarbi“.

– Ar daug šiais laikais tokių džentelmenų? – paklausė žąsinas.

– Atsakysiu, Martynai. Yra. Nors ir nedaug.

– Guru Guru, tu žinai mano vardą! Valio! Džiaugsmas užpildo širdį, kai skrendu Tradicijos nurodytu dangaus keliu, tada ir kelionės kančios įgyja prasmę. Manau, kad tu ir aš esame džentelmenai, laisvi padangių paukščiai, todėl mums sunku gyventi Kali Jugoje, aferistų valdomame pasaulyje.

– Martynai, Tradicijos kelias sunkiausias, jame klystkelių ir neaiškių takelių galimybė auga sulig kiekviena ėjimo šiuo keliu diena. Kali Juga greitai baigsis, išauš Naujasis pasaulis, Satja Juga, Tiesos amžius, nors mes su Tavim vargu ar to sulauksim. Gal kitose reinkarnacijose... O kada pasaulio nevaldė aferistai? Istorijos vadovėliuose toks metas neužfiksuotas.

– Deja, deja... Guru Guru, reikia keisti save, bet ne pasaulį. „Niekada niekur nieko nemokyki“, – taip sako *žen* Meistrai. Tiksliau, reikia ne keisti, bet pažinti save. Kas tu esi – kūnas ar kažkas daugiau? Kokia tavo Tikroji prigimtis?

– O gal čia pasaulio valdytojai taip nori mus vergais padaryti, kad nekeltume galvos ir nekeistume pasaulio? Gal kaip tik reikia mokytis ir mokyti? Juk Meistrai patys moko, o kalba apie nemokymą. Absurdas.

– Ne, absurdo čia nėra, Meistras – ne revoliucionierius, ne politikas, ne misionierius. Meistras saugo Tradiciją, kad ji nebūtų iškraipyta ar neteisingai interpretuota. Meistras asmeniniu pavyzdžiu moko žmones skristi...

– Tradicija negali degraduoti, ji yra amžinoji išmintis, *Sophia Perennis*. Degraduoja konkretūs žmonės, kai kurių antkapiai su pavardėmis, kai kurių – anoniminiai. O jei Meistrai nepamokslauja, kokią teisę jie turi aiškinti, kad niekada niekur nieko negalima mokyti? Juk Tai irgi mokymas.

– Guru Guru, gal toks posakis – apsauga nuo šarlatanų, nes daug kas, neturėdamas nei kompetencijos, nei įgaliojimų, moko kitus. Gal Meistras perspėja entuziastingą mokinį: „Niekada niekur nieko nemokyk!“

– Mano Mokytojas manęs niekada nemokė, bet kalbėdavo taip, lyg mokytų. Dabar suprantu, ką turi galvoje, Martynai.

Martynas užšoko ant palangės ir nuskrido.

– Rašyk eiles! – atsisveikindamas sušuko žąsinas.

**

miške gyvena
paprasti paukščiai
ir kerta mūrinius namus

Trečiasis Guru Guru laiškas. Spektaklis

Guru Guru erzino astralinis pasaulis, todėl jis nutarė nežengti iš namų nė žingsnio, jei, aišku, jaukus kabinetas nepavirs laivu ar automobiliu, – tada kelionių nepavyks išvengti. Guru Guru nuobodžiavo: Mylimoji buvo toli ir pasiekama tik eilėmis, kurias jis rašė stebuklinga žąsies plunksna. Reikėjo draugo ir pašnekovo, bet sapnų šalies gyventojai buvo tik hologramos, jo proto atspindžiai, žemės auros projekcijos, paraleliniai žmonės, žodžiu, bet kas, tik ne realūs žmonės. „Atskristų bent žąsinas Martynas“, – atsiduso Guru Guru.

Buvo tik viena išeitis – teatras. Tik spektaklis galėjo praskaidrinti vienatvę. Guru Guru parašė scenarijų ir jo kabinetas pavirto scena. Guru Guru spruko į užkulisius. Atsidarė užuolaidos. Parteris ir balkonas buvo sausakimšai. Dėkingi žiūrovai plojo. Scenoje stovėjo du artistai: Guru Guru ir Dravenis. Spektaklis prasidėjo.

GURU GURU

Jei galėtum skristi bent šviesos greičiu (sako, kad galbūt galima skristi ir greičiau), kur skristum, Draveni?

DRAVENIS

Guru Guru, mažas yra šviesos greitis. Reikia ne keliauti erdve, bet skrosti erdvę kiaurai. Aš noriu pasiekti Rericho Tolimus pasaulius.

GURU GURU

O kodėl šviesos greitis toks mažas, Draveni? Ar niekada nesusimąstei, kodėl šviesa, būdama toks svarbus dalykas gyvybei, sklinda mažyčiu greičiu, jei lygintume jį su Visatos atstumais? Mūsų žinoma Visata matuojama keliolika milijardų šviesmečių. O galbūt teorijos, kad viskas yra tamsa, o šviesa – tik kažkokia jos mutacija, yra teisingos? Gal mes visi gyvename Platono Oloje, tik ta šviesa, „tunelis, vedantis į šviesą“, yra didžioji iliuzija Maja? Gal todėl daugiausia paslapčių slepia Okeanas, kurio gelmėse – akla gyvūnija, kuo puikiau prisitaikiusi prie gyvenimo be šviesos? Mes visi kilome iš vandens, galiausiai – iš Kosminio Okeano. Kam Tau Tolimi pasauliai, Draveni? Juk mes kažkam irgi esame Tolimas pasaulis.

DRAVENIS

Guru Guru, tu mane sugluminai... noriu atsakyti teisingai: esu kosminis bitnikas, esu romantikas, trokštu nuotykių... Įsivaizduoju save skrendantį nenugalimu kosminiu erdvėlaiviu, nebijančiu jokių priešų, tiriančiu naujus pasaulius, diskutuojančiu su tolimais išminčiais, ragaujančiu egzotiškus patiekalus. Na, o dangiškos gražuolės! Argi jos nevertos beprotiškos kelionės? Kosminė meilė! Nuostabu!

GURU GURU

O kosminis bitnikas – tai J. Kerouaco *dharmos valkata*? Dangiškos gražuolės – žvaigždės, galaktikos puikios, tačiau Mylimoji – mano vienintelė žvaigždė. Vienas Mokytojas yra sakęs, kad kiekvienas žmogus yra žvaigždė. Kaip manai, ar jis buvo teisus?

DRAVENIS

Esu *dharmos valkata*. Taip, kiekvienas žmogus – tai žvaigždė, ir ji trokšta tapti pulsaru, dviguba žvaigžde. Guru Guru, tu suradai savo žvaigždę ir esi pulsaras. O aš – tik kosmosu keliaujanti kometa.

GURU GURU

O kas jie, tie *dharmos valkatos*? Aš kadaise buvau *tranzuotojas*, po žvaigždėm miegodavau, kur kitądien atsidursiu, nežinodavau. Kur link keliauja tavo kometa, Draveni, kieno gravitacijos laukas traukia tave?

DRAVENIS

Guru Guru, *dharmos valkatos* – tai *ne pinigų karta*, tai ieškotojai, truputį apsiskaitę, truputį filosofai, naivuoliai, amžini vaikai, kurių širdys nesuakmenėjo, nepavirto į ledą. Dabar tu keliauji vidine savo proto erdve, tu tapai filosofu ir *tranzuotojo* kuprinę pakeitei į kompiuterį, į išminties knygas, o aukšti kalnai pavirto parketo lyguma ir riešutmedžio stalu... Visai pamiršau, dabar tu esi komos būklės, keliauji astraline erdve, todėl turi prisiminti tranzuotojo patirtis ir užrašyti savo išgyvenimus bei nuotykius. Mano gravitacijos laukas – tai mano paties SAMONĖ. Aš noriu pažinti savo protą ir taip pažinti save.

GURU GURU

Draveni, ar filosofija turi pabaigą? Du iškilūs Lietuvos filosofai parašė knygą apie filosofijos pabaigą, bet ar nuo to filosofija baigėsi? Ar kiekvienam žmogui atsakymai į visus filosofinius klausimus pasibaigia sulig mirtimi, o gal sulig Meilės, Mylimosios atradimu? Teko girdėti pasakojimą apie vieną *tranzuotoją* lyvį iš mirštančio lyvių kaimo Latvijoje, jis buvo ištikimas Rerichų kūrybos gerbėjas, o keliaudavo su kuprine, visados pilna knygų. Perskaitęs knygą, palikdavo ją kurioje nors pasaulio dalyje ant suoliuko.

DRAVENIS

Guru Guru, jei į filosofiją žiūrėsime kaip į naujų doktrinų gamybą ir senų komentavimą, tai nėra pabaigos. Jei į filosofiją žiūrėsime kaip į meilę išminčiais, taip pat pabaigos nematyti... Filosofija pasibaigs,

jei degraduos žmonija arba susinaikins. Joks žmogus nerado atsakymų, tik kai kurie atrado Tikėjimą. Aš buvau tas lyvis, nes turiu šiokią tokią teisę juo vadintis. Aš paliksiu savo knygas, kurias rašiau ne vienas, todėl niekada neįėjau vienatvės.

GURU GURU

Ar daug filosofų mylėjo, myli išmintį? Man susidaro įspūdis, kad daugelis jos tiesiog neapkenčia, todėl filosofiją, persunktą nihilizmo, reikėtų pervadinti į *echtrasofiją* (gr. „išminties neapkentimas“). Ar filosofija yra atsakymų menas, ar klausimų mokslas? Ar Tikėjimo radimas yra klausimas, ar atsakymas? Draveni, tu esi Amžinasis Lyvis. Mirštančios Tautos paskutinis Mokytojas.

DRAVENIS

Guru Guru, kai filosofija tampa amatu ir kai uždarbiaujama pedagoginėje, ideologinėje, politinėje scenoje, pamirštami visi dvasiniai siekiai. Filosofija – tai ir atsakymų, ir klausimų menas. Tikėjimas gali būti atrastas ir be filosofijos pagalbos. Ačiū tau, Guru Guru, priimu tavo komplimentus, nes būdamas ištiktas komos nesusirgsiu žvaigždžių liga.

GURU GURU

O ką daryti filosofui? Gyventi statinėje kaip Diogenas, o gal, naudojantis Sun Tzu filosofija, nukariauti ištisus žemynus? Kas teisus – asketas, vidurio kelio atstovas (kas tai iš tikro – vidurio kelias? Lietuvoje beveik neliko vidurinės socialinės klasės) ar karštakošis, įtikėjęs savo filosofija? Klausimai ir atsakymai yra dvi pusės, o ar egzistuoja trečioji – nesakymo – pusė? Ar yra Tai, kas nepaklausama ir neatsakoma?

DRAVENIS

Guru Guru, į šį klausimą *zen* meistras atsakytų: baltas debesėlis yra tobulas, nes neturi trūkumų, arba pasakytų: „Tai ne tiesa ir ne melas, saugokite mano atsakymą trisdešimt metų ir niekam jo neatskleiskite.“ Filosofui reikia nustoti būti filosofu, jis gali tapti kariu, bet geriau – poetu. Filosofas dabar nepriklauso vidurinei klasei, jis – marginalas. Tikras filosofas turi būti abejingas ir „savo“, ir svetimai filosofijai. Filosofas turi išmokti nesikarščiuoti, nurimti, pagaliau filosofas turi tapti tobulu išminčiumi ir viską pamiršti, ko buvo išmokęs.

GURU GURU

O kas nutiks po trisdešimties metų? Tibetiečių mistikai paslėpdavo savo traktatus *terma* (ཀློན་མཚན་མཐོང་མཚན་, *gter ma*), kad juos rastų po kažkiek metų, – vadinas, radimas būtinas tiek pat, kiek paslėpimas. Argi tai nėra tikrasis Mokytojų mokymas, perduodant žinias slapčia, bet kartu visiems, tačiau tik tada, kai ateina laikas, kai žmonija subręsta? Kas yra nei tiesa, nei melas? Kas yra Tai, ko nepaklausama ir kas neatsakoma?

DRAVENIS

Tobulas išminčius yra nesakymo būsenos, kurią jau yra įvaldęs, todėl niekas negali jo išmušti iš vėžių. Tai, ko nepaklausoma ir neatsakoma, yra esmė. Žmones valdo priešybės: jie svarsto, kas yra tiesa, kas yra melas, kas yra nei tiesa, nei melas. *Zen* įveikia šias priešybes, bet jei aš pradėsiu pasakoti apie savo *zen*, mane sudraskys abi pabaisos: ir tiesa, ir melas, todėl aš nekalbėsiu nei apie Absoliutą, nei apie Vienovę, nei apie jokią religinę sąvoką. Aš tik pasakysiu: žolė žalia, varna juoda, o sniegas baltas. Jei tylėsi ir saugosi paslaptį, tie trisdešimt metų niekada nepasibaigs ir tau nieko nenutiks. Kodėl? Todėl, kad tikram filosofui vienintelė išeitis – nebūti filosofu... Guru Guru, ar tu pasirengęs šiam žingsniui?

GURU GURU

Draveni, taip, šiam žingsniui aš jau pasirengęs. Nebebūsiu filosofas (tik maniau, kad toks esu). Perduoti žinias norisi, bet kas tai – egoistinis noras mokyti kitus? Puikybė? Bet *zen* juk negali sakyti, kad blogis ir gėris yra vienodi, – nesunkiai įrodoma, kad taip nėra. Žolė žalia, bet nuo žmogžudystės nusidažo raudonu krauju. Varna juoda, bet nuo varnažudystės nusidažo raudonu krauju. Sniegas baltas, bet nuo bet kokio žudymo nusidažo raudonu krauju. Ar mes gyvename raudoname kraujo pasaulyje?

DRAVENIS

Blogis ir gėris nėra vienodi, bet jei aš pradėsiu aiškinti, kas yra gėris, kas blogis, prarasiu savo *zen*... Guru Guru, aš kalbėjau ne apie žolę, ne apie varną, ne apie sniegą, todėl galiu paklausti: ar mes gyvename raudoname kraujo pasaulyje? Guru Guru, tu esi filosofas, nes turi tokį protą. Tai dovana. Negalima jos ignoruoti. Aš neturiu filosofinio proto, tai ne bėda ir ne privalumas... Guru Guru, blogis ir gėris nėra vienodi, bet jei aš pradėsiu aiškinti, kas yra gėris, kas blogis, aš prarasiu savo *zen*...

GURU GURU

O argi galima prarasti Tai, ko nėra? Taip, mes gyvename pasaulyje. Jis būna raudonas. Būna kraujo jame. Bet jis nėra raudonas kraujo pasaulis. Tiksliau, jis toks gali pasirodyti, jei į viską žvelgsime kaip į kažką stabilaus. O kadangi visi esame tik besisukantys spiralėmis kvantai ir bangos, stabilūs tikrai nesame. Galiausiai kiek yra raudonos spalvos atspalvių (vien tų, kuriuos mes matome), kas yra kraujas, jei nagrinėtume jį iki DNR lygmens, ir kas yra mūsų pasaulis (Žemė), jei tik ne mažytė dalelytė, – atrodytų, nė neverta to aptarinėti. Per žmonijos rašto istoriją, kurią žinome, parašyta daugybė milijonų knygų, kai kurios, deja (o gal gerai), dingo ir nebeatsiras turbūt. Tačiau kiek protingesnis ir išmintingesnis tapo žmogus? Istorija liudija, kad žmonijos progresą varo vienetai – genijai, Mokytojai, nušvitusieji. Milijardai žmonių neskaito tų milijardų knygų, kurias taip lengva atsiversti, bet sunku prisiversti skaityti. Atrodytų, kas tokio gyventi pagal Dievo įsakymus – vienas niekas. Bet... Kiek pasaulyje nusikaltimų ir nuodėmių, kurias žmogus visai teisina? Kodėl?

DRAVENIS

Guru Guru, mes kasdien prarandame tai, ko nėra. Mums tik atrodo, kad mes gyvename, – taip nėra. Knygos nesvarbios, racionalus protas bevertis. Dievo įsakymai neįgyvendinami. Klaida klausti, kodėl taip yra. Reikia klausti: kas aš esu?

GURU GURU

Draveni, prarasdami mes atrandam. Tik ką? Ką mes darom, jei negyvenam? Knygas rašė protingi žmonės. Kodėl? Yra daug gerų, nors ir ne šventų. Kas aš esu?

DRAVENIS

Guru Guru, prarasdami pasaulį, mes atrandame save. Mūsų gyvenimas – holograma, nežinia, ką mes čia darome, todėl reikia skaityti bepročių knygas, nes „su protu“ parašytos knygos yra tik didaktika arba hipotezės. Mes esame geri žmonės, ir to pakanka. Kas aš esu? NEŽINAU! Ir kuo didesnis bus tas „nežinau“, tuo bus stipresnis *satori*... Tai *zen*.

GURU GURU

Kai mes paliečiame pasaulį ir jis išnyksta, kai jaučiame, kad esame gimę tik tam, kad palūžtume (...) Tada visas pasaulis atrodo kaip liūdesio daina. (Current 93) Hologramą 1949 metais išrado Vengrijos žydas Günszbergas Dénesas, kuris su Ianniū Xenakiu ginčijosi, kuris iš jų yra granulių sintezės išradėjas. Tai tik trimačio pasaulio imitavimas. O kiek matavimų yra Visatoje? Nejaugi tik trys? Taigi teigti, kad mes holograma, nėra joks mistinis atradimas. Taip, mes trimačiai, o matyti save ar būti matomi kitų galime sapne ar ištikti komos. Kurie bepročiai Tau patinka, Draveni? Kurių knygas vertini labiausiai? Mano mylimas beprotis – Albert'as Camus, suvokęs Sizifo darbo absurdiškumą. Geras žmogus – ne profesija, kažkas yra sakęs. Kas tuomet yra geras žmogus? Kiek gerų darbų padarome per gyvenimą? Kiek jų užtenka Karminės matematikos ministerijai, kad ši pagerintų mūsų kito gyvenimo sąlygas? Kas Tu esi? Aš žinau! Tu esi Dravenis!

DRAVENIS

Guru Guru, tu tikrai esi Guru, galiu su tavimi ginčytis tik iki tam tikro lygio. Tu kartelę pakėlei per aukštai, jau neperšoksiu. Ši diskusija man pamoka, kad dažnokai pervertinu savo jėgas. Taip, aš Dravenis, esu tik pakrantės smėlis. Aš stoviu prie didžiulio vandenyno krašto ir noriu perplaukti į kitą pusę. Tu manęs klausai, kas yra vandenynas? Aš tikrai nežinau. Aš nežinau, kas esu. Aš tik poetas. Aš ne mąstytojas, ne filosofas, ne mokslininkas. Žinios – tai ne mano sritis. Dabar esu ištiktas komos ir žinau, kad pabusiu, todėl galvoju, kaip gyvensiu toliau. Pabusiu ir vėl liksiu nevykėlis. Kai pradėdu rimtai šnekėti, filosofuoti, kiti gali išmatuoti mano žodžius. Kai rašau eiles, tampa neišmatuojamas.

GURU GURU

Aš nesu Guru, esu tik savyje susipainiojusi psichoanalitiko, filosofo ir kaimo mąstytojo, „padejuotojo“ gailus šešėlis. Mano mąstymas niekam nereikalingas, mano mintis girdi tik Dievas, o tie, kuriems jos adresuotos, jų nenori suvokti... Esu niekas, kaip ir visi, gimęs kaip kūdikis, mirsiu taip pat,

kaip ir visi, tik savaip, pateksiu į kažkurią statistiką. Tačiau esu laimingas, myliu, turiu Mylimąją, kuri mane taip pat labai myli, tad patenku į visai neblogą statistiką. O daugiau viskas yra niekai, be Meilės gyvenimas neturi prasmės, visa socialinė, kitokia žmogaus veikla yra nesusipratimas, sukurtas tų, kurie mus kontroliuoja. Žmonija seniai galėtų gyventi laimingai, „komunizme“, tačiau valdantysis „žynių“ sluoksnis sukūrė apie save mitus, kokie jie esą šventieji faraonai, „Mokytojai“, JIE valdo pinigus, žiniasklaidą, karines kontrolės priemones, ryšius, maistą, farmaciją... Pagalvok, Meistre, juk žmonija VISADA galėjo gyventi Satja Jugoje, Tiesos amžiuje, tačiau jai buvo užprogramuota valdančiosios klasės (ją konspirologai vadina „iluminatais“), kad reikia palaukti, o tada jau bus gerai... Realiai pažvelk, ką turime: Afrika yra galingiausias žemynas *per se*, tačiau tai tik vergai, JIEMS neapsimoka, kad jie gyventų pasiturinčiai, nes Afrikoje yra deimantai, auksas, uranas, kitos brangios iškasenos. Civilizacija nužudė žmoniškumą, tačiau ji ir pati kilo jau po Abelio žmogžudystės. Pirmoji žmogžudystė / žalčiažudystė / totemžudystė tapo nesibaigiančios karmos grandinės pradžia. Visa žmonijos istorija yra pralietas kraujas ir daug pavardžių. Ir dar – daug skausmo ir kančių, kurias paprastiesiems žmogeliams sukelia JIE. MES tegalime savo išmintimi ir protu suvokti tai, tačiau nieko negalime keisti. Todėl belieka nesinervinti, pasiguosti tuo, kad reikia keisti save, o iš tikro žinome, kad meluojame sau ir visiems: viskas yra labai labai blogai. Ir tai niekada nepasikeis.

DRAVENIS

Guru Guru, mums *dar* NEUŽDRAUSTA rašyti, mes *dar* galime gana laisvai reikšti savo mintis. Žinau, kad situacija tik blogės, bet aš išmokau gyventi kukliai, beveik asketiškai. Galbūt jei gyvenimas būtų buvęs geresnis, aš nebūčiau atvertęs išminties knygų, meditavęs... Prisimenu kinų posakį, priskiriamą Mao Zedongui: „Kuo blogiau – tuo geriau.“

GURU GURU

Rašyti *dar* neuždrausta, tiksliau, *dar* neuždrausta mąstyti, tačiau mums JIE bando drausti platinti savo žodžius taip, kaip tai gali daryti JIE ir JU draugai. Mes gyvename Pragare, Postapokaliptiniame pasaulyje (čia Tu teisus, kad esame hologramos, realiai jau esame mirę), todėl iš tikro situacija neblogės, ji yra tuo bloga, kad visada išliks vienodai bloga, tiesiog keisis dekoracijos. Begalė mūsų atgimimų – tai tik daugybė kančių, susiduriančių su kitų žmonių kančiomis, skriejančių orbitomis apie nesuskaičiuojamą galybę pasaulių... Tobuliausias mokslas man atrodo astronomija, nes ji vienintelė VISADAėjo pirmyn, – kadaise Visatos dydis buvo, manoma, mažesnis, dabar jis gerokai „padidėjo“, ir mūsų matymo spektras plečiasi. Mokslininkai nepraranda vilties konstruoti naujus aparatus, kad pažvelgtų kuo toliau ir kuo giliau. Jei atmestume tai, kam naudojamas mokslas (komercija, karas), jis yra mūsų pagrindinis progreso variklis. Jis yra tas optimizmas, dėl kurio vieną dieną žmogus susidurs su Dievu akis į akį. Linkiu nuoširdžiai mokslui pamiršti ateizmą (ypač „religinį ateizmą“) ir tiesiog visomis priemonėmis siekti atradimų, kurie padėtų žmonėms. Dar vienas dalykas, be Meilės ir mokslo, yra

Grožis. Sako, tik žmogus sugeba išgyventi estetinį katarsį. Nežinau, ar taip, gyvūnų intelektas (kaip ir dirbtinis intelektas) man – mišlė. Grožis tikrai gali jei ne išgelbėti pasaulį, tai bent būti vienas tų stabdžių, kurie sustabdo karus. Meno jėga didžiulė. Kuklus gyvenimas pats geriausias, nes, kaip sakė vienas išminčius, kaip gerai, kad tiek daug daiktų neturiu (laisvai perfrazuoju). Iš tikrųjų žmogui reikia labai nedaug, kad galėtų būti laimingas ir eitų suvokimo, nušvitimo keliu.

DRAVENIS

Guru Guru, mes esame nustumti į požemį. Kad aš marginalas, tai nieko keisto, bet tu esi baigęs net kelias aukštąsias mokyklas, moki daug kalbų, parašei disertaciją... ir tau, kaip suprantu, nėra atviros durys. Mane džiugina, kad naujaisi mokslo atradimai patvirtina mano dvasinę poziciją. Kai aš energingai praktikavau *zen*, pasaulis tarsi neegzistavo, bet dabar pasaulio problemų aktualumas – signalas, kad nepakankamai praktikuoju. Kūryba nėra *zen* tikslas, tai šalutinis praktikos produktas, kūrybos gali ir nebūti. Ar susidursime akis į akį su Dievu? Ar tai metafora? Ar sparnuotas posakis? Mano Sąmonė yra dievybė ir *zen* mokinys 108 kartus prieš meditaciją lenkiasi savo *Tikrajam aš. Zen* yra ne teistinė religija, todėl kai pradėdame diskutuoti ir dažnokai nesusikalbame, budizmas – vienintelė ne teistinė religija, gal dar ir *Bon*.

GURU GURU

Moksle, kaip žinoma, yra dvi stovyklos – tokių kaip Carlas Saganas, kurie nė neabejojo, kad Visatoje daugybė protingų būtybių (ne šiaip gyvybės apraiškų), kad egzistuoja „kai kas daugiau“, nei įprasta manyti, ir tokių mokslininkų, kurie „daro mokslą dėl mokslo“, yra savotiškos „mokslo religijos“ išpažinėjai. Nesakau, kad tai blogai, tačiau dažniausiai jie pamiršta pažvelgti į viską iš paprastos, žmogiškos, kartu metafizinės, mistinės pusės, paklausti savęs paprasto klausimo, apie kurį, Meistre, kalbi: „Kas aš esu?“ Ir visgi tikiu aš mokslu, nes dedu į jį viltis. Mokslas buvo, yra ir bus naudojamas blogiui, tačiau jis neša ir šviesą, gėrį. Kiekvienam skeptikui siūlyčiau bent kartais pažiūrėti vieną kitą dokumentinį filmą apie žvaigždes (pas mus jų beveik nesimato dėl „civilizuoto“ žmogaus „civilizacijos laimėjimų“). Tuomet darosi akivaizdu, kokie esame menki, kartu suvoksime, kad turime milžinišką potencialą pažinti pasaulį. Kaip kad sakoma, kiekviename mūsų yra Buda. Su Dievu susiduriame kasdien, kiekvieną akimirka, Jis mus girdi ir mato. Taip pasakyta Šventojoje Knygoje. Tad tai ne metafora. Kas yra Dievas – paslaptis. Simboliškai atskleisti devyniasdešimt devyni Jo vardai (kurie iš tikro yra Jo savybės, kaip antai *gailėstingasis*, *realusis* ir kt.), o šimtas liudija Jį esant didžiausią paslaptį. *Zen* yra apie penkišimtaisiais metais atsiradusi puiki proto mankšta, praktika, tačiau ne teologija. Budizmas turi sudėtingą teologiją, kurios *čán* (Kinijoje), vėliau *zen* (Japonijoje), *sōn* (Korėjoje) atmaina beveik atsisakė teologijos. Ar žinai, Meistre, kad pirmieji „rekrūtai“ į *čán* budistus buvo mistikai daosai? Jų teologija ir mitologija milžiniška. Apie *čán* sukūrusį Bodhidharmą beveik nieko nežinoma. Kas buvo šis Mokytojas? Gal jis tiesiog norėjo apvalyti religiją nuo dogmų ir palikti vien religijos praktiką? Gal

todėl atsisakė kalbų apie Dievą, nes žmogus vis vien nieko nesupranta, apie Jį kalbėdamas? Visos religijos yra teistinės, Draveni, jau pats posakis „ne teistinė religija“ yra absurdas, nes lotynų kalbos žodis *re-ligio* reiškia „vėl susijungiu, atgaunu prarastą ryšį (su Dievu)“. *Om maṇi padme hūṃ. Allāhu Akbar.*

DRAVENIS

Guru Guru, tu mažai teisingai, ir man tikrai nereikia Tavo mokytis. Tavo dvasinės žinios giliai, bet to nepakanka – reikalinga dvasinė praktika. Aš esu praktikos žmogus, ne mąstytojas... Tai raktas, norint suprasti mane. Aš noriu praktikuoti, bet ne studijuoti, aš nenoriu kaupti žinių, bet noriu medituoti... Gal meditacija pakeitė mano mąstymą, todėl, pasak kritiku, aš rašau šizofreniškai? Galbūt aš pasiekiau posūkio tašką, glūdinčią sąmonės gelmėse, tiksliau – aš noriu pasiekti šį tašką medituodamas.

GURU GURU

Taip, bet ir aš turiu savą praktiką. Ne tik teoriją. Kita vertus, *džnjanā* (žinojimo) joga juk niekuo ne blogesnė už meditaciją?

DRAVENIS

Labai gerai, kad Tu turi savo praktiką. Tavo teiginys man pasirodė lengvas kaip pūkelis. *Zen* meistrai sako: „Jei tavo praktika nesutinka kliūčių ir pasipriešinimo, ji netikra.“ Praktikuoti sunku, skaityti, samprotauti lengva, todėl *džnjanā* skatina spekuliatyvų mąstymą, o tai blogai.

GURU GURU

Man mano praktika tinka, patinka ir, tikiuosi, padeda. Nežinau, ką Didžioji Karmos Mašina apie tai mano, bet savo praktiką atlieku nuoširdžiai. Kas yra spekuliacija? Koks mąstymas nėra spekuliatyvus?

DRAVENIS

Anksčiau aš daug skaitydavau, dabar pamiršau viską, o tu man džiugiai priminei tuos laikus, kai aš grauždavau knygas, valandų valandas diskutuodavau... Dabar man sunku atsakyti į tavo klausimus, tu žinai atsakymus, aš tik norėjau pasakyti, kad samprotavimais Būties negalima paaiškinti, samprotavimai yra tik samprotavimai.

GURU GURU

Knygų graužimas ir man buvo būdingas, dabar jį pakeitė muzika ir filmai, garsai ir vaizdai. Meditacija – tiesiog kitoks intelekto panaudojimas.

DRAVENIS

Guru Guru, meditacija – tai nėra kitoks intelekto panaudojimas, meditacijos metu išjungiamas intelektas, kad jis netrukdytų skverbtis į sąmonės gelmes, į paslaptį...

GURU GURU

Ar gali sąžiningai pripažinti, Meistre, kad visada išjungi protą? Kaip tai atrodo, kai protas išjungiamas, kokia tai būseną? Ką primena?

DRAVENIS

Guru Guru, kartais pavyksta išjungti protą, tada lieka tik švarus, nuogas suvokimas. Primena aiškumo būseną.

GURU GURU

O kas tampa aišku?

DRAVENIS

Pojūčiai tampa aiškesni – rega, klausa, kvapas...

GURU GURU

Žmogus turi daugybę pojūčių. Jei nuo visų atsiribotų, mirtų. Medicina tai įrodė. Argi atsiriboti reikia nuo to, kas žmogui duota? Manau, kaip tik būtinas saikas, – juk budistai turi laikytis vidurio kelio, o ne asketizmo, kurį Buda neigė?

DRAVENIS

Guru Guru, argi aiškumas yra atsiribojimas? Argi aiškumas – asketizmas? Visi pojūčiai tampa aiškesni.

GURU GURU

Ir kur link tas aiškumas veda? Ką pavyksta suvokti, sužinoti, pajusti? Kokia meditacijos esmė? Nusiramminimas?

DRAVENIS

Aiškumas veda link didesnio aiškumo. Tada supranti ir įsitikini, kad nieko nereikia sužinoti, pajusti, reikia išlikti Suvokime, ir kuo ilgiau. Meditacija – tai ne nusiramminimas, o žvalumas.

GURU GURU

Žvaliam būti gerai, bet ar didesnio aiškumo paieškos nėra tiesiog tam tikros adrenalino, azarto paieškos? Kas yra maksimalus aiškumas, ar jis pasiekiamas? O kaip dėl *zen* doktrinos, neva nušvisti galima akimoju?

DRAVENIS

Ne, tai ne adrenalinas... Maksimalus aiškumas – tai nušvitimas, ir jis pasiekiamas akimirksniu.

GURU GURU

Ir kas tuomet? Ar tai vienkartinis nušvitimas, ar jį vėl ir vėl reikia pasiekti?

DRAVENIS

Tuomet supranti, kad Tai nieko ypatingo. Pakanka ir vieno karto... Bet gali būti ir daugiau...

GURU GURU

Vadinasi, nėra vieno nušvitimo? Nėra taip, kad nušvinti, ir viskas?

DRAVENIS

Guru Guru, aš pasakiau, kiek žinojau, jei kalbėčiau ir aiškinčiau toliau, būčiau niekšas ir padugnė...
Puiki diskusija! Tu mane prispaudei prie sienos! Sveikinu!

GURU GURU

Už sienos tai nieko nėra... O kodėl nušvitusieji niekad neaiškina nieko, Meistre, o kalba daug tik tie, kurie nieko neišmano?

DRAVENIS

Todėl, kad vertingi žodžiai yra beverčiai, o tušti puodai garsiai skamba...

GURU GURU

Man patinka Tylinčiojo Filosofo žodžiai.

DRAVENIS

Tai panašu į griaustinio tylą. Arba į ramybės tašką, esantį tornado centre.

GURU GURU

Gyventi ciklono (ar tornado) centre – tai absoliuti ramybė. Iš tiesų mes visi gyvename ant ugnikalnio, – mokykimės iš Indonezijos gyventojų, kurie prie to pripratę, nors ir ne visi budistai...

DRAVENIS

Guru Guru, neprisirišk prie budizmo, neprisirišk prie nieko. *Zen* Meistras pasakytų: budizmas yra tik akmenėlis, gulintis ant vieškelio, geriau neužlipki ant jo, nes gali nugriūti... Guru Guru, nužudyk Buda, nugalabyk visus Patriarchus, sudegink visas šventyklas ir visus Sutrų komentarus...

GURU GURU

O ar galiu prisirišti prie Meilės, prie Mylimosios? Ar Buda neprieštaraus?

DRAVENIS

Guru Guru, tik MEILĖ išlaisvina! Manau, Buda bus laimingas, jei tu prisiriši prie Mylimosios!

Salėje pasigirdo plojimai. Žiūrovai atsistojo ir pradėjo šaukti: „Bravo!“ Artistai nusilenkė ir ištirpo. Guru Guru iš užkulisių atsargiai įžengė į sceną. Salė buvo tuščia.

**

žvaigždės

laukinė delčia

virš miesto plaukia

tuščios gatvės

ir atviri langai

Guru Guru sapnuoja antiutopiją

Guru Guru susapnavo kartą, kad gyvena jis antiutopijoje.

Iš pradžių atrodė, kad viskas gerai, – šiureno berželių šakos, gražūs laukai driekėsi, kiek užmatė akys... Jūros horizontas toks vaikus... Ir tas tuščias paplūdimys... Keista. Liepa. Karšta. Nė vieno žmogaus. Lietuva. O kur visi? Į mobilųjį atėjo išmanioji (greičiau – įkyrioji) žinutė: „Nuo šiol Lietuva perkeliama į virtualią erdvę, po ją galima keliauti visur, kur tik norite.“

Ką reiškia šis sapnas, Guru Guru iki šiol nesupranta...

Tuščiasis Krantas (anksčiau – Klaipėda), 2030 m.

**

pracitis

neatversta korta

paslaptis

po tiltu traukiniai

brenda į metalo dangų

Meistro sapnas. Ketvirtasis Guru Guru laiškas. Pabudimas

Apsilankęs vadinamųjų satanistų, okultistų „Mayhem“ koncerte...

...(tokius lankyti – šiukštu – draudė Lietuvos ir Lenkijos, o gal ir kitų šalių *egzorcistai**), Guru Guru suvokė, kad tai tėra tobulai sugrota muzika, tobulas šou (rado kuo pagąsdinti lietuvius – pakaruoklio kilpa), hamletiški dialogai su kaukole ir tobula pabaiga – *Screamin' Jay Hawkinso* „I Put a Spell on You“.

Be muzikinio katarsio, „Mayhem“ pasirodymas Guru Guru sukėlė daugybę malonių minčių apie gyvenimo prasmę, jis matė paprastus žmones, kurie tiesiog džiaugėsi gera muzika. Scenoje grojo aksominiai velniai, skambėjo tirpus metalas. Galima buvo gerti garsą ir nenusinuodyti. Lavonine šviesa spindėjo pliušinis ekranas: minkštas vakaras atnešė švelnų nerimo dvelksmą, aistringą jaudulį, *kaifą*. Muzika sudaužė saldžią abejonių freską ir švininę dvejonę paliko sapne. Guru Guru siaubingai džiaugėsi gyvenimu: neprabėgusiu stadiono ratu, neištirpusiu arbatos stiklinėje, neužkastu kapo duobėje. Kaip gera patirti, kad niekada nemirsi...

Siaubo koncertas – tai tik sotus reginys, garsų miražas, blyškūs pragarų atšvaitai. Išelektrintos gitaros gabeno šaltą melą ir imitavo debesų griūtį. Nukirsta neono viela paslėpė užmūrytą dangų ir

paragino linksmai gyventi. Nežinia, ką tokiame koncerte išvelgtų *egzorcistas* (turbūt ne vieną velnią), bet Guru Guru jautėsi puikiai ir nesuvelnėjo. Dužo dar vienas stereotipas... (Tai labai malonus jausmas, beje.) Svarbus tik aiškus garsų horizontas, tvirta ritmo upė, kuria plaukia nepaskandinama širdis. Nereikia aukšto komos lango – jau užrakinta naktis ir bejėgiai savižudžiai sugriš pabusti, gerti lietaus vyno, miglos...

Tolo debesys, bejėgiai žemės grumstai, degė sapnų pasaulis, bet Guru Guru nejautė šalčio. Nukrito stiklinis veidas, sudužo kaukė. Palatos linoleumu nuriedėjo astralinė akis, skeletiniai dažai nudazė sienas rūku. Į Guru Guru kaukolę it bulvės byrėjo skardūs garsai ir dygo žodžiais.

– Jis pabudo! – sušuko Guru Guru Mylimoji.

– Aš buvau koncerte...

– Buvai, buvai... – iš laimės verkė Mylimoji.

Guru Guru nuo galvos nuplėšė ausines ir išgirdo, kaip virpa odos skarda, kaip be griuvėsių traška rankos. Kaulus vis dar laužė trenktos mintys. Nepasibaigė prabėgęs gyvenimas, bet širdis jau netroško juodo obelisko.

– Kaip Dravenis?

– Jau bunda, – džiūgavo Giedrė. – Mes jus saugojome ir dieną, ir naktį...

Užsitrenkė medinės komos durys. Guru Guru jau pasiūlgo naujų stebuklų. Į aukštą palatos langą beldė pavargęs lietus. Skaidri komos pabaiga. Neįmanoma paprastai numirti.

* *Egzorcistas – velnio varinėtojas*. XIV a. pab. atsiradęs terminas, liudijantis „šventosios“ inkvizicijos gimimą. Iš tikro šis terminas ir jo praktika nutolo nuo pirminės graikiškojo *ἔξορισμός* reikšmės – „priesaikos davimas“. Psichiatrų manymu, „velnio apsėstieji“ tėra psichikos ligoniai. Po XX a. išpopuliarėjusios *supopsintos* egzorcizmo versijos, ypač 1973 m. pasirodžius filmui „Egzorcistas“ (1977, 1989, 2000, 2004, 2005 m. pasirodė jo tęsiniai ir net TV serialas, ir jie pasaulio kino teatruose uždirbo 661 478 540 JAV dol.), egzorcizmas tapo madingas. Lietuvos ir Lenkijos egzorcistai chtoninę mitologijos būtybę Veliną sutapatino su bibliniu šėtonu, biblinę gyvatę *nabaš* sutapatino su Žalčiu, uždraudė beveik visą įmanomą roko, metalo ir kitokią muziką bei dar labai daug dalykų.

Ka(l)tė ir (š)velnumas

Eilės. Pirma eilė.

Esi katė

Esu aš velnias
Dažna kaltė
Mano širdy
Nesu švelnus
Nesu aš švelnius
Kodėl taip trūksta
Tavęs kasdien
Galbūt todėl
Kad Tu – tai aš
O gal dėl to
Kad aš – tai Tu
O kate
Kaltę
Man
Atleisk
Velnumas
Virš
Nušvitęs
Švelnumu

Egzorcistas

Ligoninės koridoriuje su gėlių puokšte Guru Guru laukė egzorcistas Galigantas.

– Guru Guru, ar būdamas komos matei velnius?

Guru Guru tylėjo ir niekinamai žiūrėjo į Galigantą.

– Esant komai, pilna demonų ir pabaisų. Ir vieną velniūkštį tu atsinešei iš ten. Prisipažink. Reikia nedelsiant išvaryti! Matau plonytį siūlą, kuris vis dar jungia tavo astralinį kūną su materialiu. Ir jeigu tu nesakysi tiesos, aš nukirpsiu šį siūlą ir tu prasmegsi į pragarą! – sukriokė Galigantas.

Ant šalto ligoninės linoleumo nukrito gėlės. Egzorcisto rankose sublizgėjo žirkklės. Makabriškas gestas prajuokino Guru Guru, bet jis susitvardė ir pradėjo aiškinti lediniu akademiko balsu:

– Terminas „astralinis“, reiškiantis „žvaigždė“ (ir – kas įdomiausia – „paslaptį Sirijų“; kai graikai sakydavo *aster*, turėdavo galvoje būtent „Sirijų“, kai kalbėdavo daugiskaita *astron*, tai reikšdavo „žvaigždes“), labai paslaptingas, nes siejamas su Sirijumi, kosmosu. Platono filosofijoje, neoplatonikų raštuose minimas „astralas“ reiškia sielą, keliaujančią reinkarnacijų grandine tarp žvaigždžių. Apie

plonytį siūlą, kuris neva jungia astralinį kūną su materialiu, kalbėjo įvairūs teosofai, kurie nuklydo nuo Sirijaus ir kitų žvaigždžių ir pasinėrė į „naujojo amžiaus“ pseudoreligijas.

– Pakaks filosofuoti! Viskas mano valioje, ir tik aš žinau, kodėl tu čia esi ir kur būsi po to, kai išvarysiu iš tavęs velnią, – puikavosi Galigantas.

– Pakaks tauzoti niekus, – atsikirto Guru Guru, – tu esi niekas, tik Dievo valia aukščiausia ir „neskundžiama“...

– ...todėl būk geras berniukas ir parodyk man velniūkštį, kurį slepi pažastyje, – nepasidavė egzorcistas. – Ką žinai apie tamsiąją materiją, Juodąją Saulę? Net nenutuoki, kad Jupiteris galėjo būti antrąja mūsų planetų sistemos saule, bet kažkodėl netapo. Kodėl? Todėl, kad viduramžių egzorcistai iš Jupiterio į pragarą išvarė visus velnius... Negalvok, kad esu kvailas kultūros biurokratas! Nė kiek neabejoju, kad esi apsėstas velnio. Esu girdėjęs, kad tavo draugas Dravenis daug metų praktikavo svetimą religiją, budizmą, ir vėliau ja nusivylė.

– Iš esmės, jei gilinamės, visi tikėjimai moko atsigręžti į save, gerbti protėvius, gamtą, Visatą... – atsakė Guru Guru. – Budos mokymas yra įdiegtas kiekvieno žmogaus sąmonėje, todėl šios žinios nėra ir negali būti svetimos. Kalbant paprasčiau, kiekvienas protingas žmogus gali savarankiškai sužinoti tai, ką nušvitęs patyrė Buda. Taip, kultūros ministro referente, mumyse įdiegta išties daug kas: genomai, DNR, Budos prigimtis, siela, galbūt dar daug visokių „programų“. Įdomu, kad Korane sakoma, jog Dievas žmogų sukūrė iš krešulėlio kraujo. Tai akivaizdi užuomina į DNR (o ne molį ir šonkaulius, kas atrodo kvailokai). Nušvitusieji Patys iš savęs – tai labai įdomus dalykas. Jis primena sinergetikos teorijas apie savaiminius procesus. Galbūt Dievas būtent ir yra Vienintelis Savaiminių Procesų Šaltinis? Juk apie Jį Šlovingasis Koranas sako, kad Dievas yra „nesukurtas ir nepagimdytas“, vadinasi, atsiradęs pats iš Savęs. O tai labai primena Pratyekabudą. Dar įdomiau tai, kad sanskrito kalba *Pratyekabuddha* reiškia „vienišasis Buda“. *Raganosio sutroje* sakoma, kad pasirinkusiajam tokį kelią reikia klajoti vienam kaip raganosiui.

– Gal teko skaityti išminčiaus Krėvės knygą? – paklausė egzorcistas.

– Būtų įdomu perskaityti, apie ką jis rašo. Deja, man neteko.

– Guru Guru, ar tu vienišas Buda? Ar atstovauji kokiai nors konkrečiai Tradicijos kryptčiai, projekcijai, direktorijai?

– Aš buvau vienišas, kol nesutikau Mylimosios. Ar esu Buda, to nežinau. Aš niekam neatstovauju, tikiu Dievą ir myliu Jį bei Mylimąją. Mano gyvenimo prasmės paieškos baigtos, dabar aš tenoriu daryti gerus darbus. Banalu, tiesa? Bet tos banalybės aš laukiau gana ilgai. Ir nežinia, kiek Dievas atseikėjo laiko.

Iš nevilties sudrebėjo egzorcisto rankos ir ant šaltų grindų nukrito ne kruvinos žirkklės. Egzekucijos nebuvo. Dvikova pralaimėta.

– Matau velnią, matau šėtoną! – klykė bejėgis referentas.

Du augaloti sanitarai vikriai sugriebė Galigantą ir nutempė į procedūrų kabinetą. Po vidutinės raminamųjų vaistų dozės referentas piktas paliko lignoninę ir tyliai pasižadėjo atkeršyti Guru Guru.

**

...apleistoį cerkvėį, toli nuo žmonių (bent taip atrodė), klūpojo Guru Guru. Jis nebuvo stačiatikis, tačiau cerkves labai mėgo. Jos jam atrodė arčiau Dievo nei katalikų bažnyčios (šis pareiškimas prieš nieką nenukreiptas). Rytų, bizantiškajame tikėjime, manė Guru Guru, tikėjimo liko daugiau, nes „tradiciniai“ katalikai arba buvo fanatikai, arba eidavo į bažnyčią „pliuso pasidėti“, nes „taip reikia“.

...apleistoį cerkvėį, toli nuo žmonių (o jų iš tikro nebuvo daug, vos vienas kitas), Guru Guru meldėsi. Jis jautė, kad dabar – tyla prieš audrą, nors nenujautė, iš kurios pusės audra artinasi. Guru Guru buvo dėkingas Dievui, kad pabudo iš komos, tačiau suvokė, kad ši dovana duota ne dykai. Kąžką rimto greičiausiai reikės nuveikti ar suvokti...

...apleistoį cerkvėį, toli nuo žmonių (o, štai ir vienas jų artėja; negali būti – Dravenis), Guru Guru stojosi iš maldos glėbio visas palaimos nutviekstas. Malda – tai gyvenimas, ji atgaivina, išsprausia, pastato ant kojų, kai jos virpa...

Interliudija. Laiko sproginimas

...

suvokimas

neištirpsta minčių miglose

įtikinančiai svyruoja sienos

laukdamos kada sulūši

išdrįsęs

nesipriešinti minčių audrai

nustok stebėti pasaulį

turi tik akimirką

pasiruošti

saulėtam buvimui

neskaudžiai

mėnulio tatuiruotei

ant žemėto sniego veido
krenta auksiniai troškimų lapai
kaukės rudens
lūžta
baltos kopėčios
lieka
tik
šaltas debesų gaisras
pagrindinė dangaus erdvė

Interliudija. Varlių puota

Dravenis nemėgo laiptų, nes jie neveda aukštyn, nemėgo kopėčių, nes nuo jų krentama ir žūstama dar nepasiekus dangaus. Dravenis nemėgo ir lygumų, nes jos slepia snieguotus kalnus ir provokuoja balų audras. Ir kuo gi galima netrikdomai džiaugtis? Mišku? Bet ar jame dar gyvena nykštukai ir laumės? Ar, iškirtus šventąsias girias, atauga tie patys medžiai?

Dravenio poilsį žlugdė suklastota gamta. Siūbavo dangus. Dravenis įkvėpė oro ir pajuto, kaip plaučiuose sustingo betonas. Išgėrė arbatos ir sudegė širdis, nes vanduo pavirto koncentruota azoto rūgštimi.

Židinio lauže skeldėjo ledinės malkos, o kai užsiliepsnojo į ugnį ištiestos rankos, sudegė Dravenio svajos, ir jis pamiršo, kad mieste auga iš sausainių sumūryti dangorėžiai, gatvėmis beprotiškai laksto šokoladiniai automobiliai, restoranuose skerdziami dinozaurai ir narkotizuota žole šeriamos šventosios varlės.

Slidus parketas jau pribaižė žygio batus. Prakiuro basos pėdos. Galima užsisakyti pieno kokteilį ir ant grindų išspjauti klibančius dantis, nes jau neprireiks graužti storų knygų ir, į teleskopo vamzdį susukus storą dienraštį, stebėti stabilių žvaigždžių, laukti, kada įtikinantis meteoritas sugrąžins ne veltui prarastas dienas.

**

laimėti galima tik ten

kur laukia pražūtis
proto nesėkmė
tik atleidimas
malonė

Pokalbis su šmėkla. Antrasis spektaklis

VEIKĖJAI

POETAS – Dravenis.

ŠMĖKLA – nežinia kas, nenustatyta esybė, vizija.

Veiksmas vyksta sapne.

VIENAS VEIKSMAS

Viena scena

Scenoje stolas, apkrantus popieriais, knygomis ir buteliais alaus. Dvi kėdės. Du didžiuliai langai, už kurių matosi tamsūs miesto kontūrai. Poetas sėdi prie stalo, geria alų, rašo eiles, nervingai glamžo popieriaus lapus ir taikliai juos svaido į didžiulę šiukšlių dėžę.

POETAS

Kambaryje man maža vietos... veidu rieda langai.

Iš kairės pusės įeina juodai apsirengusi mergina. Šmėkla sustoja prie lango ir ilgai žiūri į miegantį miestą. Poetas, pamatęs nelauktą viešnią, nė kiek neišsigąsta, netgi apsidžiaugia.

ŠMĖKLA

Noksta sodri, bemiegė tamsa.

POETAS

Meluoja atvira naktis. Už lango – smulkus lietus. Dulksna.

ŠMĖKLA

Naktis neklysta – tai į užkaltas tavo akis beldžiasi mano ašaros.

POETAS

Šmėkla, aš nebijau tavęs.

ŠMĖKLA

Lėtai prisilenka prie stalo ir atsisėda į kėdę, stovinčią priešingoje stalo pusėje.

Poete, vienvė – sunkus vaistas ir amžinas kalėjimas...

POETAS

Tu teisi, dabartis liūdnė už praeitį.

ŠMĖKLA

Tave išgelbėti gali slidi mėnulio trauka.

POETAS

Pavargau, pasenau. Manęs jau nevilioja paslaptinga lunatiko karjera. Neturiu sveikatos bėgioti stogais. Akmeniu pavirto maištingas jaunystės betonas.

ŠMĖKLA

Dangus neturi kieto proto. Nebėgiojai stogais jaunas – bėgiosi lūžtančiomis čerpėmis senas... Poetas neturi vengti dangaus.

POETAS

Mano dangus – tai balta lubų kreida.

ŠMĖKLA

Jei tau pabodo tamsūs miesto stogai, skriski su manimi. Mėnulis iškirto debesų girioje taką. Virš surūdijusių čerpių dega žvaigždės – saulėti meilės bokštai.

POETAS

Negaliu... Aš skęstu aluje.

ŠMĖKLA

Sunkūs, nepakeliami tavo žodžių šešėliai. Žinau, dievai atleidžia nuodėmes poetams. Aš ne mūza, kurti nepadėsiu, bet ir neskriausiu tavęs.

POETAS

Deja, nė viena mano eilutė nepaliečia būties paslapčių. Degu gyvas. Esu tik liepsna ir mirtis.

ŠMĖKLA

Ne, tu nedegi, tu užgesai. Ugnis – tai ne mirtis, bet gyvybė.

POETAS

Be reikalo vargsti, nuo šiltų žodžių mane saugo sienos.

ŠMĖKLA

Tai alus į galvą tau įkalė tokias skystas mintis.

POETAS

Pabusiu girtas tamsoje ir naktis uždegs man baltą žvakę.

ŠMĖKLA

Tavo kaukolė pilna pelkių vandens. Jei girtausi, ilgai netrauksi, nepamiršk, kad po valandos išvyksta metalinis autobusas į kapines.

POETAS

Mirtis – tik mano slogaus sapno šešėlis. Praloštas gyvenimas, užtrenktas dangus, niekur negaliu išeiti.

ŠMĖKLA

Ši lemtinga mūsų susitikimo akimirka yra tavo Gimtadienis. Nenusimink – širdies tamsa kartais atrakina dangų.

POETAS

Į dangų skuba tik vorai.

ŠMĖKLA

Į lubas įkalta jauki varinė vinis, gal nori pasikarti?

POETAS

Ar verta, jei mane smaugia neviltis?

ŠMĖKLA

Nejau tave dar gąsdina šiurpus tiesos artumas...

POETAS

...ir švininė revolverio apgaulė.

ŠMĖKLA

Mirties troškimas – tik raginimas gyventi...

POETAS

...tik apvalus planetų melas, spiralinis judėjimas į nieką.

ŠMĖKLA

Tu galvoji, kad tavo vienatvė saugi, kad bespalvėje proto dykumoje nėra šiurpių miražų?

POETAS

Turiu du aukštus langus. Visada galiu šokti žemyn.

ŠMĖKLA

Nepavyks pasprukti! Aš užrakinau asfaltą... Tu nori sunaikinti ne save, bet atgrasų daiktų pasaulį... Neskubėk į nebūtį, jau artėja kitas laikas, ir jei krisi pro langą ar į bokalo dugną, pasieksi tik troškią miesto duobę. Ir nieko daugiau.

POETAS

Esu giliausia duobė, todėl nebijau dangaus!

ŠMĖKLA

Juokiasi.

Aklavietė – tikrieji poeto namai.

POETAS

Geria alų ir greitai girtėja.

Ant stalo daug stipraus alaus – sunku blaivėti. Mirtinai girtas dangus, degtinėje skęsta tuščias gyvenimas.

ŠMĖKLA

Nuvalkioti žodžiai, uždara mąstymo erdvė. Ant siauros palangės snaudžia aštrus kaktusas ir džiaugiasi sunkiu oru, sintetinė proto dykuma.

POETAS

Sunkiai verčia liežuvį.

Sunku gerti alų tamsoje, jaučiu, kaip krenta mano veidas, dūžta kaukė, krentu gyvas ant slidaus parketo, virstu juodu mėnuliu...

Poetas nugriūna ir užmiega. Šmėkla jį apkloja minkštu pledu.

ŠMĖKLA

Esi lagerio viela ir laisvės rūkas, sapno vanduo, laimės šešėlis. Poezija – tai nematoma tavo tvirtovė ir išsvajotas dangus...

Už lango dega baltas miestas, švinta.

UŽDANGA

**

neriekia

galąsti bukų minčių

vienodi kvailysčių atstumai

Sapnas. *All you need is love*

– Guru Guru, mane žlugdo ir veikla, ir poilsis, pabudęs iš komos, aš jau nemoku gyventi... Klausau muzikos, geriu arbatą, ir man kažkaip neramu... – guodėsi Dravenis.

– Kas yra nerimas? O kas – rimas? Ar tada, kai rimuojasi poetui ir žmogui, gyventi geriausia? Jei neramu, vadinasi, geriausia tą nerimą eilėmis išrašyti.

– Nerimas – tai būseną, kai nerandi vietos. Ar tau taip būna? Anksčiau aš dvasios nerimą išrašydavau, nes tada atsiverdavo metaforų srautas. Dabar negaliu nei susikaupti, nei atsipalaiduoti. Namuose šalta ir nejauku.

– Kai susikuriame jaukius namus, prie jų taip priprantame, kad manome, jog tai – „mūsų vieta“, nors žinome, kad mirsime... Tik kelionėje geriausiai suvoki, kad visur yra tavo vieta, kartu jos vienos nėra (nebent yra mielos vietos, paties sukurtas namų jaukumas, vis dėlto jaukų mikrokosmosą galima sukurti bet kur). Įdomu, kodėl Kantas kalbėjo būtent apie žvaigždes? Argi jis manė, kad jos amžinos?

– Kantas – sunkiai įkertamas filosofas... Galbūt Kantas norėjo tapti erdvėlaivio kapitonu?

– Vienas žudikas prieš miegą skaitydavo Kantą, sakė, kad tai jam padeda labai greitai užmigti ir pamiršti, ką yra padaręs...

– Tik prabėgus dešimtmečiams, Kantas sulaukė pirmosios „Grynojo proto kritikos“ recenzijos...

– Kafka nebūtų sulaukęs nė vienos, jei ne draugo išdavystė. Ar ji pateisinama? Ar yra melas, kuris gali būti pateisintas, Draveni? Kodėl žmonės taip dažnai bijo įvardinti daiktus savo vardais? Sakyti „banalius“ žodžius: *meilė, sąmonė, mirtis, džiaugsmas, nusivylimas, tikėjimas...*

– Visi nori būti ciniški, *kietai*, bent jau tokie esantys dedasi. Žmogus nebijo demonstruoti savo gerumo, jei jis tampa dvasingas: ieško Dievo ar nori pažinti savo Tikrąją prigimtį.

– O jei neranda, tai kodėl? Nenori, ir tiek? Ar tikėjimas atrandamas, kai ateina tam tikras laikas?

– Geras klausimas. Kad pabustų tikėjimas, reikia sutikti šventą žmogų, meistrą, mokytoją, guru, lamą... Sakoma, kad pas Dievą ateina keturių tipų žmonės: nelaimingi, trokštantys turtų, smalsūs, išmintingi.

– O jei nesutinki niekaip? Ar ne geriausia pačiam ieškoti ir laukti, jau nieko nelaukiant ir nesitikint? Draveni, gerai pasakei dėl tų keturių tipų. Pridėčiau: tik maža dalis iš jų Dievą suranda... Gal todėl, kad pernelyg uoliai ieško?

– Guru Guru, dauguma net negalvoja ieškoti Dievo (apie tai niekada nesusimąsto). Jie gyvena racionalų arba degraduotą gyvenimą ir nesuka sau galvos. Jei kam nors kyla net menkiausia mintis apie Dievą, jis jau kelyje, o ta mintis turi priežastį, žmogus turi būti karmiškai susijęs su vienokia ar kitokia Tradicijos atšaka. Nebūna taip, kad ateistas tarsis traukinio lauktų Dievo ženkle ir tada įliptų į Tradicijos vagoną. Dievo suradimas – tai ne pamesto daikto, ne nežinomos šalies atradimas, tai būseną, kai tavo viduje pažadinamas aktyvus minčių blokas apie Dievą (kaip pas tave), apie Sąmonę (kaip pas mane), ir tas blokas dirba dieną naktį, skleisdamas nematomą šviesą.

– O kodėl? Kodėl? Kodėl? Dėl ko?

– Kodėl Tai vyksta? Todėl, kad dvasinis kelias – mūsų tikrasis darbas, tikroji veikla, visa kita – tuštybių tuštybė ir vėjo gaudymas lauke. Dėl ko? Nauda dviguba – sau ir kitiems. Iškyla daug tradicinių klausimų: kodėl mes dar nesudvasinti, nerealizuoti, kam mums reikia taip sunkiai tobulėti... Atsakymas

paprastas – mes tobuli, tik mūsų Tikroji prigimtis (Šamonė) uždengta debesų, kurie sklinda iš mūsų Tikrosios (Šamonės) prigimties. Kad ir kas atsitiktų, visada yra Šamonė ir Ji niekur nepasitraukia, nesikeičia, nekinta, nes ji tobula, nes ji – ŠVARUS SUVOKIMAS.

– Kodėl mes nedirbame pagrindinio savo darbo?

– Labai paprasta atsakyti. Todėl, kad mus valdo troškimai: malonumų, valdžios, žinių, mes norime būti pranašesni, pirmauti, visa tai EGO, klaidingas, melagingas EGO. Nuo ko prasideda dvasinės paieškos? Nuo nuolankumo, romumo, nusižeminimo... Ir jos baigiasi Tikrosios savo prigimties pažinimu.

– Ar meilė Dievui svarbesnė už meilę žmonai? Ar jos tolygios? Ar yra „dieviška“ ir „žemiška“ meilės, ar jos vienodos?

– Mano Tradicijos diapazone nėra tokios praktikos, siekiamybės, tikslo kaip meilė Dievui. Todėl meilė – tai taurus žmogiškas jausmas, sklindinas pasiaukojimo, tai ypatingas, išskirtinis jausmas, galintis gyvenimą paversti rojumi ar pragaru...

– Tuomet ar meilė – vienodai stiprus jausmas viskam, kas egzistuoja? Ar yra meilės gradacija? Ar galima / siektina mylėti viską visur vienodai stipriai?

– Guru Guru, gal ir yra gradacijos, aš nesigilinau į tokius klausimus, bet pabandyčiau. Tai meilė merginai, žmonai, meilė tėvams, vaikams, meilė Tėvynei. Tai labai taurūs jausmai ir ne visi juos turi...

– Myliu Žmoną, Tėvynę, Tėvus, taip pat Dievą, Kūriniją (Visatą, Gamtą)...

– Guru Guru, tavo atvira širdis... Meilė universali, visa apimanti, ir nereikia jos skaldyti į dalis, rūšiuoti, klasifikuoti.

– Meilė – tai viskas. *All you need is love. Make love not war.* Manau, kad tuo viskas pasakyta.

**

elektros

linijos

keliauja

tiesiai į galvą

Apie abortą ir ilgesį

Kartą Guru Guru mąstė apie abortą.

Guru Guru buvo tradicionalistas, todėl nesunku suprasti, kad abortą (kaip ir daug ką iš liberaliojo pasaulio) jis smerkė. Jis apskritai buvo žmogus, linkęs smerkti, teisti kitus. Kartais dėl to jausdavosi kaltas, kartais teismo aureolė virš Guru Guru galvos spindėdavo labai ryškiai.

Kodėl žmonės elgiasi taip, o ne kitaip, dažnokai panašiomis mintimis kankindavo save Guru Guru. Jis vis mažiau stengėsi veikti kažką, kas turėtų neigiamas pasekmes (bent jau buvo taip įsitikinęs). Neveikimas, o ne neveiklumas jį žavėjo.

Guru Guru labai dažnai ilgėdavosi Mylimosios, dar net neišsiskyrus su ja būtinajam išsiskyrimui, kai tekdavo, pavyzdžiui, eiti į darbą (ką dirbo Guru Guru, taip ir nėra iki galo nustatyta – *red. past.*).

Skendėdamas liūdesyje Guru Guru mąstė, kad gyvenime jam reikia vieno paprasto dalyko – Mylimosios, o galbūt ir dar vieno žmogaus, kuris iš pradžių būna visai mažučiuukas.

Gal tuomet pasaulio nuodėmių smerkti nebebūtų tiesiog kada, mąstė Guru Guru.

**

ant asfalto

aštrios butelių šukės

iki tikrovės

nenužengtas

nė vienas žingsnis

Guru Guru spąstai

Kartą Guru Guru pagalvojo, kad žmonės pernelyg daug šiukšlina.

Todėl Guru Guru sugalvojo savotiškus spąstus. Nors nebuvo turtingas, ėmė ant šaligatvio mėtyti įvairius banknotus ir didesnio nominalo monetas, kad žmonės bent taip apsivalytų.

Vieną 50 centų monetą Guru Guru priklijavo prie šaligatvio itin gerais klijais. Nulupti jos niekas negalėjo, tačiau žmonių uolumas sužydėjo kaip sakuros gegužę.

Prašmatnesnės ponios, prieš pasilenkdamos paimti monetas, baugščiai apsidairydavo aplink ir tik tada tūpteldavo, pasikeldamos šalį (buvo vėsus metų laikas). Nepavykus pakelti monetas, bematant strykteldavo šalin. Kažkur netoliese matydavosi vienas kitas „pakelėjas“, kuris „netyčia“ priėjęs pasilenkdavo prie monetas. Gaila, niekas nenufilmavo jų godžių veidų, kai pinigėlio atplėšti nuo šaligatvio nepavykdavo.

Kartą viena močiutė ėmė skūstis netoliese pro šalį einančiam Guru Guru: „Padėk, sūneli, pakelti man tą 50 centų monetėlę, neapasilenkiu. Ji iškrito man iš piniginės, kai rankelės sudrebėjo.“

Varna, priskridusi prie monetos, keliskart peštelėjo ją snapu. Saulė nutvieskė blizgantį pinigėlį, tačiau sąspatai buvo pernelyg stiprūs. Varna suvokė, kad pinigai nevalgomas, ir nuskrido.

Kai kuriems Guru Guru kaimynams patiko ši idėja, ir jie netoliese, ant to paties šaligatvio, pradėjo klijuoti įvairius daiktus: žarsteklius, kėdes, net šlubą katina, bet šis stebuklingai greitai išsilaisvino.

**

juodas vanduo

ilgas kelias

į kitą pusę

įbriski

į stiklinę

kaukolės tamsą

pažvelk

į upės gelmes

Sapnų departamentas

Iš gyvenimo sapnų.

Direktyva

Galigantas netikėtai išgirdo pasiūlymą iš valdžios (nustebo, be abejo), kad reikia įsteigti Kultūros ministerijoje Sapnų departamentą, kuris rinktų visus įmanomus literatūroje (ir ne tik!) aprašytus, papasakotus, sukliedėtus sapnus.

– Sapnai, – aiškino kultūros ministras, – tai tautos kultūra, tautosaka, palikimas, kurį reikia rinkti, puoselėti ir saugoti. Kuo sapnai prastesni nei šokiai, dainos, pasakos ar drožiniai?

Ir nors šis planas atrodė kvaila avantiūra, Galigantas neišdrįso net suabejoti ministro nurodymu:

– Briuselio direktyva?

– Taip, gerbiamas referente, – patvirtino ministras.

Galigantas sugrįžo į savo kabinetą ir paskendo apmąstymuose, kas galėtų vadovauti Sapnų departamentui. Referentas nusitaikė į Guru Guru.

Karjera

Galigantas parašė oficialų laišką Guru Guru, pažadėdamas Kultūros ministerijoje aukštas pareigas. Guru Guru atvyko nurodytu laiku, nepavėlavo nė minutės.

– Profesoriau, – po ilgos, pompastiškos įžangos (*skaitytojų pageidavimu praleista*) referentas tarė, – ar sutinkate eiti Sapnų departamento direktoriaus pareigas? Sapno veiksmas nenusipėjamas, man reikalingas patyręs mokslininkas, gerai susipažinęs su sapnų logika.

– Pone referente, aš ne profesorius, – atsakė Guru Guru. – Galite įsijungti *Dream Machine* ir po kelių seansų pats pradėti eiti šias aukštas pareigas.

– Profesoriau, – nepasidavė Galigantas. – Man nepriimtinas jūsų egzotiškas, orientalistinis titulas. Iki šio aukšto pedagoginio laipsnio jums trūksta tik vieno žingsnelio, kurį sėkmingai žengsite savo kabinete. Patikėkite, parketas tvirtas – nesuklupsite! Kas yra *Dream Machine*? Suprantu tik žodžius, bet nežinau, ką reiškia šis terminas.

Referentas mikliai surinko pavadinimą savo kompiuterio klaviatūroje ir patenkintas nusijuokė:

– Profesoriau, jūsų smegenų gyvenimas turi būti aktyvus. Pulsuojanti šviesa stimuliuos jūsų optinį nervą. Jus reikia, būtina apšviesti (kaip būtų gerai – iš vidaus!) stroboskopiniu mirgėjimo prietaisu, kurio šviesos dažnių intervalas atitinka alfa bangų dažnį jūsų išlavintose smegenyse. Jūs būsite apsuptas jaukių spalvų ir nugrimsite į ne religinę, techninę meditacinę būseną.

– Pone referente, kaip aš atskirsiu, kur sapnas, o kur – ne? Ar tikrai šis pasaulis panašus į sapną, o gal sapnas yra realus, panašus į šį pasaulį, kuris yra sapnas? Įsignybti neužtenka, nes sapne irgi viskas atrodo realu.

– Profesoriau, aš neketinu jūsų mokyti, kaip reikia dirbti, vadovauti, įsakinėti ir engti pavaldinius.

– Aš nesutinku! – griežtai atkirto Guru Guru.

– Siūlau kompromisą – laikinai eisite Sapnų departamento direktoriaus pareigas, o vėliau galėsite priimti ar atmesti mano kilnų ir pelningą pasiūlymą.

– Sutinku, – atsakė Guru Guru. – Bet ar aš būsiu jums pavaldus?

– Formaliai – ne, bet jūs puikiai žinote, kad aš – visagalis referentas!

– Sutinku... – abejingai patvirtino Guru Guru.

**

kvatoja

bejausmė betono karta

dega laidai ir nervai

barokiniais baldais

verkia naktis
miestu klaidžioja
gailestingi vaiduokliai

Guru Guru pasiilgsta pievos

Guru Guru vaikystėje, skirtingai nei jo Mylimoji, dažnai gulėdavo pievoje kaime. O Mylimoji buvo asfalto vaikas. Todėl vieną dieną jis atsigulė ant asfalto naujame mikrorajone ir pasijuto esąs didžiulėje pievoje. Galvojo papasakosiąs Mylimajai apie primirštus potyrius.

Praiviai, kaip ir dera praiviams, praeidavo pro šalį ir nereaguodavo (šalis buvo demokratinė, liberali). Tačiau vis dėlto vienas budrus pilietis iškvietė Guru Guru specialiąsias tarnybas. Atvažiavo du sanitarai, trys policininkai, keturi ugniagesiai gelbėtojai ir vienas saugumietis.

Susirinkusi minia tarėsi, ką daryti.

„Turbūt girtas, reikia surašyt protokolą ir vežt į nuovadą“, – sakė policininkas ir čia pat mandagiai pasiteiravo, ar Guru Guru nesąs girtas.

Guru Guru papurtė galvą.

„Na jau, koks dar girtas, matosi, kad iš mūsų cecho“, – juokdamasis pareiškė vienas sanitaras, atvykęs iš Tekančios Saulės gatvės.

Guru Guru darsyk papurtė galvą.

„O gal reikėtų pažiūrėti, ar nesusižeidęs?“ – rūpestingai ištare ugniagesys gelbėtojas.

Guru Guru galvos nepurtė, ramiai gulėjo toliau, jo akys buvo įsmeigtos į debesis, širdis rami.

Minia telkėsi. Vaikai viską filmavo *mobiliakais*. Kažkokia moteriškė supurkštavo: „Vežkite jį kur tik norite, bet kokių atveju jam čia ne vieta.“

Saugumietis visą laiką tylėjo, paskui nepastebimai dingo iš minios.

Guru Guru atsistojo. Tuo metu kaip tik prie jo priėjo operatorius Kipsas su savo pagalbiniu žurnalistu X iš kažkokios televizijos. X paklausė: „Kaip jaučiatės?“

Jei kadaise nebūtų mokėsis psichologijos pagrindų, Guru Guru būtų pagalvojęs, kad žurnalistui tikrai rūpi jo būklė.

Tačiau tylėdamas jis pasiražė, nusišypsojo visiems ir ištare vieną žodį: „Pieva.“

**

ant pergamento
užrašytos naujos raidės

galima giliausia
minčių duobę
nuspalvinti senais žodžiais

Proginis sapnas. 11:11

Guru Guru susapnavo, kad simbolinę dieną Šermukšnių gatvėje bus pradėta sodinti 30 šermukšnių. Šis įvykis (greičiau jo poetiškumas) sužavėjo paprastumu, savo *zen*. Dar įdomiau tai, kad išbudus paaiškėjo, jog sapnas tapo realybe (žr. savivaldybės pranešimą). Dar sapne buvo ir Stalinas, bet, laimė, karas neprasidėjo, nors aplink buvo daug jo laukiančių ar juo grasinančių.

Kita vertus, Andy Warholo *popart* irgi buvo tam tikras *zen*. Iš tikro Guru Guru apie šią Tradiciją nedaug tenuokuė, tačiau laikėsi požiūrio, kad paprasti dalykai („kičas“, „banalybės“) yra patys geriausi. Todėl mėgo meilės lyriką. Ypač gražus jam buvo Mylimosios sukurtas eilėraštis „Atvirumas“ (žr. Guru Guru ir Mylimosios rinktinis raštus).

*Laiškų lietus staiga apliejo,
Praeitį paleista į laisvę.
Lūpos gainioja žodžius,
Nebesakytus niekad garsiai.
Jie baikštūs, padriki būry,
Jie maldoje nebylūs sklendžia.
Jie buvo vakar,
Jie yra
Ir bus rytoj,
Kol lapai krenta.*

Sufijus

Guru Guru ir Dravenis ėjo keliu ir sutiko išminčių.

– Ar Dievas yra asmuo, ar Jis nėra asmuo? – paklausė Guru Guru.

Išminčius kiek pagalvojo ir atsakė:

– Dievo asmeniškumas ar neasmeniškumas priklauso nuo sufijaus dvasinio kelio pakopos. Kai sufijus – dvasinio kelio pradžioje, Dievas jam yra Kitas, taigi asmuo. Kai sufijus pasiekia „susiliejo su Dievu“ stadiją, tada Dievas yra ne asmuo, nes jis nebėra Kitas sufijui. O kai sufijus pasiekia *baqa'* (*baqa' ba'd fana* – „buvojimasis po ištirpimo“, arba *baqa fillah* – „buvojimasis Dieve“) stadiją, tada Dievas yra asmuo ir ne asmuo, Kitas ir Tas Pats vienu ir tuo pat metu.

– Ar sufijus, susiliejęs su Dievu, praranda savo asmenybę, savęs suvokimą, savo „Aš“, ištirpta transcendencijoje? Niūri pabaiga, jei taip yra. Jei taip atsitinka, kam to siekti? – paklausė išminčiaus Dravenis.

Išminčius pažvelgė į Guru Guru, tarsi laukdamas dar vieno klausimo.

– Na, jei žvelgtume į galutinę *baqa'* stadiją, Dievo kaip asmens / ne asmens nėra, jis tiesiog yra.

– Vadinasi, iš tikrųjų Dievas pats sau asmuo nėra, jis toks atrodo tik sufijaus kelio pradžioje? Ar gerai supratau? – paklausė išminčiaus Guru Guru.

– O kaip galima būti „sau pačiam“ asmeniui? Asmuo yra tik per santykį su Kitu. Kai nėra santykio su Kitu, nėra ir asmens. Krikščionys, norėdami mąstyti apie Dievą kaip asmenį, išmąstė Trejybę, – paaiškino išminčius.

– Na, dėl tų trijų asmenų tai man irgi visiškai nesąmonė atrodo. Bet tokiu atveju Islamas nėra abraomiška religija, čia žydų ir krikščionių, kurie iš esmės gi yra reformuoti judėjai, išmonė – tas YHWH kaip asmuo (paskui krikščionybėje susitrejėjęs). Korane, kiek pamenu, apie Dievą kaip apie asmenį nekalbama, o koks Krišna – tai neva realus asmuo, gyvenantis Golokos planetoje. „Sau pačiam“ – turėjau galvoje, kad viskas yra sąmonės produktas, viskas, ką suvokiame, yra mūsų Sąmonė, o Dievas yra Aukščiausia Sąmonė, su kuria susilieję suvoktume, kad nėra skirties tarp jo ir mūsų. Ar taip? – samprotavo Guru Guru.

– Aš manau, – įsiterpė Dravenis, – susilieti su Dievu (kaip Jūs aiškinate) ar būti Sąmonėje (kaip suprantu aš) reiškia pačiam tapti Dievu (Sąmone). Tai galutinė realizacija, kuri jau yra pasiekta. Todėl nušvitimas – tai nieko ypatingo, pakartojimas jau esančios Sąmonės, gavimas to, ką jau turi, tapimas tuo, kuo jau esi.

– Asmenys, pasiekę nušvitimą, suvokia, kad yra ir asmuo, ir ne asmuo, ir vienis, ir daugis, ir atskirumas, ir bendrumas, ir kad priešybės egzistuoja vienu ir tuo pat metu, ir viena kitai neprieštarauja, ir kad jos neprieštarauja viena kitai būtent dėl to, kad prieštarauja. Tai būtų tikrasis nušvitimas, – kalbėjo išminčius.

– Asmuo, tikrai pasiekęs nušvitimą, yra laisvas ir nuo tokių minčių, – įsiterpė Dravenis.

– Jis vienu metu yra ir praradęs, ir atradęs savo asmenybę. Be to, atradęs būtent dėl to, kad praradęs, o praradęs dėl to, kad atradęs, – šypsojosi išminčius. – Jėzus pasakė: kas norės išsaugoti savo

gyvastį, praras ją, o kas ją praras – išsaugos ją. Va, Jėzus tai buvo tikrasis *zen* budistas. O daugelio katalikų sąmonė Jėzaus sąmonės nepasiekia.

– Viskas jau pasiekta, visi nušvitę ir nieko nereikia siekti, o tai suprasti yra sunkiausia, – pritarė Dravenis.

Išminčius nusilenkė ir nuėjo savo keliu. Draugai liko vieni.

– Man atrodo, kad mes kalbėjomės su debesimis, me(l)džiais ir upe... – tarė Dravenis.

– Galbūt taip, o gal ir ne, – patikslino Guru Guru.

Tuo pokalbis ir pasibaigė.

**

iki kraujo įkaito

nakties valanda

nuo meditacinių

žingsnių

nuo sienos

iki sienos

Tvarto teatras

Atvykęs į Kultūros ministeriją, Guru Guru ilgai ieškojo Sapnų departamento, bet jo niekur nerado, net rūsyje ar palėpėje. „Nejaugi departamentas įsikūrė ant stogo? Gal tai nauja kultūros savižudžių mada?“ – mąstė Guru Guru.

Interesantų minioje iškirtęs platų koridorių, Guru Guru be jokių ceremonijų įsiveržė į referento Galiganto kabinetą.

– Kur yra Sapnų departamentas?

– Kiek pamenu, jūsų departamentas laikinai įsikūrė jau nenaudojamose, tuščiose užmiesčio kiaulidėse. Reikia atgaivinti kiek primirštą tvarto teatrą, – paaiškino referentas.

– Klojimo! Klojimo teatro! – pasipiktino Guru Guru.

– O koks skirtumas? – nustebė Galigantas.

– Kad suprastumėte, reikia nugriauti amoralias pertvaras jūsų smegenyse.

Referentas išvertė akis ir ilgai spoksojo į Guru Guru, paskui pradėjo juoktis:

– Buvo dar sena skerdykla.

Guru Guru net neatsisveikinęs trenkė durimis. Koridoriuje susigūžė išsigandę menininkai – nebus jokio finansavimo, nebus almanachų, knygų, nebus filmų, parodų. Bus tik grožio konkursai, surūdiję vamzdžiai ir geltono smėlio duobės.

**

tamsūs žodžiai
neįžvelgiama lemtis
apako saulė
virš debesų
plaukia medžiai
nėra kitos
minčių erdvės
tik ši

Geležinis vilkas

Referento Galiganto sapnas, neįtrauktas į Sapnų departamento metraščius.

Nacionalinį priešą Galigantą vijosi, persekiojo nacionalinė legenda – Geležinis Vilkas. Referentas iš baimės du kartus „pakrovė“ kelnes, bet negavo jokio papildomo finansavimo. Projektas buvo atmestas. Fekalijos dingo be pėdsako, nepalikdamos nė menkiausios vilties praturtėti. Tai kas, kad smokingas buvo švarus ir galima buvo drąsiai keliauti į kazino, į Vienos balių, bet kur, kur valdžią turi pinigai.

Nepabudusiajam sapnas yra tikrovė, netgi tikresnė nei abejinga kasdienybė. Sapnas dovanoja košmarą, nemokamai, veltui. Galigantas bliovė it pargriuvęs darželinukas, bet jo balselis nublanko prieš metalinį vilko staugimą. Baisu, kai legendos pabeldžia į duris ir nekviestos įsibrauna į lovą.

Referentas pabudo šlapias, išpiltas rūgštaus prakaito:

– Noriu infarkto, alkoholio priklausomybės, azartinių lošimų, bet ko, tik ne sapnų, tik ne košmarų! Esu velniškai įtakingas, kodėl negaliu nusipirkti sapnų ir laimingai miegoti?

Pirmoji Galiganto mintis buvo nugriauti Gedimino pilį ir kalną sulyginti su žeme. Gal tada Geležinis Vilkas pamirš Vilnių, nestaugs, nežadins apsnūdusių tautiečių? Ir kodėl jis turi kentėti, nes buvo priverstas (įremtas Kalašnikovo vamzdis į pakaušį!) išmokti lietuvių kalbą, imituoti meilę gimtajam

kraštui, kurio neapkentė, kurį žemino ir niekino? Lietuva jau buvo „sutvarkyta“, dabar tik sapnai trukdė realizuoti nykius kosmopolitinius siekius.

Pagaliau referentas suprato, kodėl buvo įkurtas Sapnų departamentas. Puikus sprendimas! Reikia užrašyti visus lietuviškus sapnus ir juos sudeginti šventame inkvizicijos lauže. Nepalikti nė vieno gyvo sapno.

**

mintys

visada

viename taške

jau seniai

užbaigtas apskritimas

nereikia nieko piešti

Tvarkaraštis

Kultūros ministro referentas uždraudė nedemokratinis, neeuropietiškus sapnus, **TODĖL:**

Nuo šiol Guru Guru nusprendė sapnuoti tik pagal griežtai sudarytą tvarkaraštį.

Pirmadienį Guru Guru sapnuos meškas. (Neklauskite, kodėl.)

Antradienį Guru Guru visada sapnuos Lietuvą. (Akivaizdu, kodėl.)

Trečiadienį Guru Guru nieko nesapnuos. (Pertrauka.)

Ketvirtadienį Guru Guru sapnuos vandenyną. (Žuvies diena gi.)

Penktadienį Guru Guru sapnuos gražiausią pasaulyje mečetę. (Kaskart – vis kita, nes visos jos nuostabiai gražios.)

Šeštadienį Guru Guru sapnuos taiką. (Juk šabas.)

Sekmadienį Guru Guru sapnuos Mylimąją. Ir išbudęs, kaip ir kiekvieną rytą, pasakys jai tai, ką ištarė patį pirmąjį rytą: „Myliu Tave ir noriu amžinai būti su Tavimi.“

(Ne)laisvas Vilnius, 2014 m.

Guru Guru ir titrai

Tekstą titravo kiti.

Guru Guru buvo keistai įsitikinęs, kad viskas gyvenime yra pavaizduota su titrais, titruota.

Kodėl Guru Guru taip manė? Jis kartais tartum regėdavo beveik permatomą būties rezginį, su konteksto titrais. Sunkūs jie būdavo. Ir būtis sunkėjo nuo to, kad daugybė nelabai suvokiančių ją žmonių rašė tuos titrus.

Sunku suvokti? Viskas, kas atrodo sudėtinga, iš tikro yra labai paprasta. Ir dažnai absurdiška. Pasaulis pernelyg įpratęs prie titravimo, stereotipų. Kodėl, tarkim, filmuose rašoma „vaidino Petras Petraitis, Jonas Jonaitis, Vardenė Pavardenė ir kiti“? Būtų kur kas smagiau, jei rašytų: „Vaidino kiti.“

Kas yra „kiti“ būtyje?

**

ramybė tuščia
nėra prisiminimų
nereikia tylėti
nereikia aiškinti
žodžių

Kiti

Kas yra „kiti“ būtyje?

Kiti kinta, auga, mažta, tirpsta, lydos, keičia spalvas. Kiti – lakūs ir beformiai, nesugaunami skylėtu logikos graibštu.

It drugeliai jie sklendo virš gėlėtos pievos ir ieško kitų, panašių į juos. Kiti niekada nemažsto apie save, bet bijo visų kitimų. Kiti verkia ir sielojasi, nežinodami, kad kitimas – tai jų prigimtis. Kiti mėgsta kovoti su prigimtimi. Kiti nori sustingti į granitines statulas. Kiti mėgsta kapines, nes trokšta poilsio, ramybės, stabilumo, statikos, suakmenėjimo.

Kiti nuolat perrašo savo kitimų istoriją ir mėgsta pasakas su laiminga pabaiga: „Ir gyveno jie ilgai ir laimingai“ (suprask, be jokių pasikeitimų!), – sustingę bučinyje, prigėrę vyno taurėje, įstrigę muzikos akorde, nepakilę iš medinės karsto lovos.

Kiti vis dar miega. Ir bijo pabusti.

Langas

Galigantas atleido Guru Guru iš l. e. Sapnų departamento direktoriaus pareigų. Likęs be pajamų šaltinio, Guru Guru paklausė:

– Draveni, kodėl net dvasingumo siekiantys žmonės (o gal kaip tik ypač jie) susiduria su didžiuliais finansiniais sunkumais, o visokie, atrodytu, šunsnukiai (ne tik jie, žinoma) pinigų turi kaip šieno (nors šieno turbūt neturi)? Kas tai – karmos pokštai? Dievo valia? Nejuo atsakysi man kaip kaimo klebonas: „Tokia Dievo valia. Tai – išbandymas.“

– Guru Guru, dvasingumo siekiantys žmonės neskiria daug dėmesio materialinėms vertybėms, karjerai. Kaip sakė vienas mano pažįstamas verslininkas: „Reikia visą laiką galvoti apie pinigus ir tik apie pinigus, reikia suktis vikriai, reikia visada siekti naudos, žiūrėti tik savo interesų, ir tik tada igysi turto, galbūt, jei pasiseks...“ O dvasingas žmogus, kaip žinai, siekia žinių ir dorybės, todėl jis neišvengiamai nuskursta. Dievas čia niekuo dėtas, nes Krišna tik padeda dvasiškai augti, o Buda visai nesikiša į tavo materialų gyvenimą. Buda padeda tik skleistis, šviesėti tavo protui. Jeigu tu intensyviai praktikuoji meditaciją, Buda duoda, suteikia rezultata, bet tobulėji tik tu, jis negali ar nenori (gal yra kitos priežastys – pasirinkimo laisvė, laisva žmogaus valia, kurios Jis nenori varžyti), ir štai žmogus „atsiduria ant ledo“. Pradėjęs medituoti, aš išgyvenau didžiulį skurdą. Vėliau sukandau dantis ir pradėjau dirbti, kai susvyravo mano tikėjimas, bet vėliau, kai reikalai susitvarkė, vėl į rankas paėmiau šventas Sutas. Jogai sako, kad Maja keršija, kai nuo jos nusigręži.

– Štai ir tu sakai, Draveni: kai buvo sunku materialiai, dvasingumas nerūpėjo, tikėjimas susvyravo, o jis atsirado tik tada, kai atsirado darbas, pinigai... Maja – iliuzija. Argi nusigręžimas nuo iliuzijos pavirsta jos kerštu? O nusigręžimas nuo Dievo?

– Guru Guru, aš nenusigręžiau nuo Dievo, nes nebuvo su Juo kontakto, aš nebuvo teistinės religijos sekėjas, aš siekiau Nušvitimo, jo nepatyrčiau, todėl nutraukiau praktiką, nustojau skaityti, medituoti ir pradėjau dirbti bet kokius darbus... Guru Guru, aš niekada nekaltinau Dievo, Jo nieko neprašiau, mano buvo kitoks mentalitetas, nes neturėjau religinio „užkrato“, buvau visiškai laisvas.

– Draveni, bet Jam – visiška nirvana. Ar mes nuo Jo nusigręžiam, ar atsigręžiam – tai tik mūsų menkų vabalėlių, dulkelių, problemos. Tiesiog yra dėsnis: eisi Dievo (Tau – *Dharmos*) keliu – viskas bus (turbūt) gerai, neisi – prisidarysi problemų. O ar laikaisi to dėsnio – suteikta laisva valia. Būtent dėl jos turbūt daugelis žmonių ir pyksta ant Dievo, „likimo“, kodėl šis juos „nubaudęs“, kodėl nesiseka. Tas, kuris sako, kad nepatyrė Nušvitimo, be jokio abejonės, JAU yra nušvitęs, nes tikrasis Nušvitusysis, kaip abu puikiai žinome, niekada nepasakys, kad toks yra. Religija nėra užkratas. *Re-ligio* reiškia „vėl susijungiu“. Kitaip tariant, *atrandu prarastą ryšį*. Su kuo – įvardina kiekvienas savaip. *Zen* – taip pat religija. Nesunkiai galiu tai įrodyti.

– Guru Guru, aš tau visiškai pritariu, tik mane erzina „tikinčiųjų“ sentimentalumas, godumas, tingumas, nenoras veikti patiems. Jie rėkia: „Dieve, koks aš nelaimingas, Dieve, kiti turtingesni už mane,

Dieve, duok pinigų.“ Ir visa jų praktika (geriausiu atveju) tėra trumpa maldelė. Aš sąmoningai vengiu kalbėti apie Dievą, nes tuomet papildysiu tokių „tikinčiųjų“ gretas. Knygos, moralė, praktika kasdien – štai atsakymas ir kelias. Taip, *zen* yra religija, *zen* – tai Budos širdis, *zen* – tai visų religijų ašis, *zen* – tai viskas. Guru Guru, aš tikrai nepasakiau tokių žodžių. Pamiršk.

– Draveni, „tikėti“ reikia išmokti be tikėjimo. Tiesiog „dirbti su savim“, ir viskas bus gerai. Taip, praktika svarbiausia, pritariu. Religinė praktika – taip pat. Visų religijų širdis. Taip sako bet kurios religijos atstovas. Kiekvienam sava Tradicija mieliausia... Pamiršau... Viską pamiršau... Prisimenu tik Mylimąją, nes ji, kaip ir Dievas, Amžina.

– Guru Guru, „tikėti“ reikia išmokti be tikėjimo, tai giliausia tiesa. Galbūt tikėjimo pradžioje atsiranda nemotyvuotas siekis, ryžtas, noras siekti kažko aukštesnio nei triviali, lėkšta butis, kai supranti, kad toks gyvenimas tavęs netenkina, bet šiame kelyje yra pavojingos duobės – fanatizmas (vadinu jį proto ribotumu), noras mokyti kitus (kai pats neturi tikėjimo) ir lengvabūdiškumas, kai, greitai nepasiekus rezultato, tikėjimas metamas į šalį. Guru Guru, tu tikras sufijus, nes turi savo žvaigždę – Mylimąją!

– Taip, Draveni, aš tiesiog tikiu. Tiesiog. O mes visi žvaigždės. Visi turime savo žvaigždę. Ir Tu, Draveni, turi. Esi gimęs po laiminga žvaigžde, kaip mėgstama sakyti, juk Tau duota pažinti *Dharma*. Sufijai kartais mėgsta tiesiog suktis aplink savo (pasaulio) ašį, prisimindami Dievą (šis ritualas vadinamas *dhiker*).

– Guru Guru, noriu išvengti pamokslavimo, noriu surasti ašį, aplink kurią sukasi visos mūsų mintys...

– Štai, *Užpamokslavisadgeriaueilėraštis:*

tyla

sėdinčio

mažtančio

siekiančio

laukiančio

sveria

daugiau

nei

jis

pats

– Stiprus eilėraštis.

– Ačiū! Išsprūdo netyčia...

– Guru Guru, taiklus šūvis!

– Svarbiausia – be kulkos!..
– ...bet su paraku! – pridūrė Dravenis.

Nerūkau.

Parako

ir tūnago

nesinešioju

todėl.

Bet

šaudau

ne kulkom,

šautuvo

ir šovinių

nesinešioju,

neturiu.

Vakar poliklinikoje

bandžiau

suvokti,

kas yra sąmonė,

kai žvelgian

pro langą.

Nesuvokiau.

– Guru Guru – suvokėi! Tu esi langas. Tavyje atsiranda, kurį laiką būna ir dingsta vaizdai, garsai, kvapai.

– Esu vėjas. Kai praveriamas langas. O iš kur ir kur link mane kažkas pučia, nežinau...

– Guru Guru, suprask: tu esi langas be stiklo, kuriame telpa visas pasaulis... Ir vėjas, ir snaigės, ir saulė, ir namai.

– Langai šiais laikais nematomi, kvantiniai, tarp juodųjų skylių ir nebaisių chtoninių velnių. Tokiuose languose telpa ir Singaradžos kaitra, ir Nordkapo stingda. Ir visa tai – vieni mūsų namai. Vieninteliai. Į Goloką – apsisprendžiau – neskrisiu.

– Guru Guru, atleisk už įkyrumą, tu esi Langas, Sąmonė, Švarus suvokimas, Pabudęs protas, Pagrindinė erdvė. Vadink, kaip nori, bet *tavyje* telpa visi kvantai, juodosios ir baltosios skylės, chtoniniai velniai, Singaradžos kaitra, Nordkapo stingda, Goloka... Viskas... Tai Pagrindas, tai Tiesa, ir aš nuo Jos nenusiūgėsiu niekada! Nejaugi tau sunku tai suprasti?

– Taip! Labai sunku!

– Guru Guru, man taip pat buvo sunku tai suvokti. Dabar aš tuo gyvenu, tai mano praktika.

– O aš tuo negyvenu, neturiu praktikos, tik daug bebaigiančios pasimiršti teorijos ir vieną vienintelę maldą.

– Guru Guru, man visiškai pakanka to, kad tu mane supratai. Aš galėjau nusišnešti šias žinias, bet pasiryžau jas atskleisti, ir jeigu tu mane supratai – tikslas pasiektas. Tu žinai mano poziciją, ir aš laimingas. Man daugiau nieko nereikia.

– Draveni, aš Tavęs NESupratau. Ir dėl to labai džiaugiuosi. NESupratimas yra mano metodas.

Saṃonē (kaip visada), 2014 m.

**

tamsu

sunku išmokti

naujus žodžius

danguje

nera vandens

tik debesys

Ahimsa

Guru Guru, atleistas iš Sapnų departamento l. e. p. direktoriaus pareigų, ėjo keliu ir svarstė: „Ir kas tas Galigantas – kokių nors tamsių jėgų išsikūnijimas, koks nors gnostikų archontas, laikantis sielą materijos kalėjime ir neleidžiąs jai ištrūkti?“

– Guru Guru, archontai – tai virtualūs niekšeliai, atkeliavę iš Astralinio plano. Jie labai pavydūs ir ciniški. Manychiau, kad Galigantas yra archontas, laikinai įgijęs žmogaus pavidalą. Geriausia išeitis – nugalaboti jo žemišką kūną, tegul nešdinasi astralinis blogiukas atgal į savo paralelinį pasaulį. Guru Guru, ar tu gali nušauti Galigantą? Ar kilnus tikslas pateisina visas, net ir smurtines, priemones? O gal man reikės atlikti juodą darbą? – paklausė Dravenis.

– Draveni, buvau sutikęs išminčių. Jis man bylojo:

*Žaltys yra Dievo Sūnus, Dieviškasis Žodis ir Pirmasis protas (arab. **al-3aql al-awwal**), kuris nori išgelbėti Eglę (sielą, **psyche**) iš jos brolių – piktųjų dvasių archontų, laikančių ją materijos kalėjime. Žalčiui lyg ir pavyksta, bet Eglė-siela nerami, vis dairosi į savo **brolių namus**-materiją, ir galiausiai archontai sugeba pirma parsivilioti Eglę,*

*o paskui įvilioti patį Žaltį ir jį nužudyti (nužudo, aišku, jie ne patį Amžinąjį Žodį, o tik vieną iš Jo manifestacijų), o Eglė vėl įkalinama – dar giliau ir sunkiau šį sykį. Taigi žalčiažudystė, kurią įvykdė archetipinės praeities ūkuose grupė raumeningų, bet intelektu netrykštančių senovės lietuvių „budulių“ (archontų išikūnijimas), yra toks pat sunkus nusikaltimas, kaip ir tu, kurie aikštuje prie Poncijaus Piloto rūmų šaukė: **ant kryžiaus jį, ant kryžiaus jį.***

– Guru Guru, išminčius teisus, Dangus yra tavo ir jo pusėje, bet grįžkime atgal į varganą žemele. Archontas Galigantas tave išmetė iš darbo, terorizavo mane ir Giedrę, bet čia tai dar niekai: referentas nori sunaikinti Lietuvos kultūrą, sužlugdyti menininkus, paversti jų gyvenimus pragaru. Guru Guru, štai mano koltas, nudėk nieką! O gal tu nenori teptis rankų ir man reikės nušauti Galigantą? Nepamiršk – tu nieko nenužudysi, tik klonuotą Galiganto kūną, o archontas bus priverstas nešdintis iš žemės.

Guru Guru, tarsi nekreipdamas dėmesio į Dravenio raginimus kerštauti, ramiai aiškino toliau:

– Bet išminčius sakė:

*Metafizinis Žaltys tebeegzistuoja, kur ir egzistavo, nužudyta buvo tik iliuzinė jo hipostazė: **Ir jie nenukryžiavo jo, ir nenužudė jo, o taip jiems tik pasirodė.***

Išminčius, Draveni, man dar sakė:

*Eglės-sielos padėtis panaši labiau į sielos padėtį Markiono sistemoje negu kad į Valentino ir kai kurių kitų Antrojo amžiaus gnostikų teorijas. Pastarieji teigė, kad žmogiškos būtybės turi savyje tam tikrą dieviškąją kibirkštį ir gnozės tikslas esąs ją išlaisvinti, tuo metu Markionui žmonės buvo visiškai rūsčiojo ir kerštingojo žydu Dievo Jehovos (Jahvės) kūriniai. Nepaisant to, Dangiškeasis Tėvas ir Jo Sūnus Kristus pamilstas žmones, nors šie yra jiedniems visiškai svetimi, piktojo Dievo vaikai, ir Tėvas pasiunčia Sūnų jų gelbėti. Panašiai ir Eglė, kuri yra savo piktųjų brolių sesuo, bet Žaltys ją pamilsta ir siekia ją išvaduoti. Kadangi Eglė, jau pabuvusi Žalčio rūmuose, vėl atkerito, jos išgelbėti antrą kartą, ko gero, neįmanoma. Antrą kartą atkeritusio išgelbėti neįmanoma – su tuo sutinka tiek Markionas, tiek kiti gnostikai, net ir Antrojo amžiaus protoortodoksiški krikščionys. O Jėzus yra sakęs: **jei druska prarastų savo skonį, kuo vėl reiktų ją pasūdyti?** Bet lieka jos vaikai – Ažuolas, Uosis ir Drebulė, kurie yra bendri Žalčio ir Eglės vaikai. Juose slypi dangiška kibirkštis, gauta iš Žalčio, taigi jie gali būti išgelbėti, ir čia jau turime analogiją su valentiniečių ir kitų gnostikų sistemomis.*

Dravenis ilgai tylėjo, nes jam buvo visiškai svetimas TOKS mąstymo, mintijimo būdas. Jis vidinėje švarko kišenėje paslėpė koltą ir sunkiai atsiduso:

– Guru Guru, nežinau, kaip tau padėti. Nereikia proto apkrauti tokiomis mintimis. Niekas nėra nei išgelbėtas, nei įkalintas. Žmonės yra nesukurti, visos doktrinos klaidingos. Išvalyk protą. Tavo protas turi būti tuščias kaip dangus, prie kurio niekas neprilimpa. Danguje nėra kelių. Tavo sąmonė – tai dangus. Nekreipk dėmesio į debesis, tegul jie keliauja savo keliais.

– Draveni, tai, ką sakai, yra poezija, mano protas reikalauja mėsos. Žodžių mėsos. Ir jaučiuosi privalęs papasakoti, ką toliau sakė išminčius. Jis tuomet tęsė:

Reikia skirti Paslėptąjį Dievą kaip Kosminį Nieką (kuris neegzistuoja, ir neegzistuoja absoliučiai, net Nieką jo pavadinti negalima, jis niekesnis už bet kokią įsivaizduojamą nieką (**negimdantis ir nepagimdytas, ir nebuvo jam lygaus Nieką, Koranas, 112 sūra**), bet, būdamas niekesnis už nieką, yra visko, kas ne niekas, energizuotojas ir šaltinis) ir Apreikštąjį Dievą, kuris yra, sakytume, to neegzistuojančio Dievo egzistuojantis koreliatas, ir apie jį jau galima sakyti, kad jis egzistuoja, – pradžioje buvo Žodis, ir tas Žodis buvo pas Dievą, ir tas žodis buvo Dievas. Būtent tas apreikštasis Dievas ir yra Žodis, Pirmasis Intelektas, galbūt teisingiau – to intelekto aukščiausioji hipostazė. O ta Pradžia visiškai bepradė, neturinti nei pradžios, nei pabaigos. Bet to, pagal Ibn Arabi, Pradžioje Dievas buvo Debesyje (tas debesį minimas Korane, kiek žinau), savotiška **dangiškoji proto materija**, kurioje Pirmasis Intelektas suformavo visų daiktų pradžias – sėklinius logosus („logoi spermatikoi“), – taigi turime savotišką Trejybę – Dievas, Pirmasis Intelektas ir Debesis. Nors manau, kad joks krikščionis to trejybę nepripažintų.

O Žodžio hipostazės būtų tokios:

1) pirmą žr. anksčiau;

2) antra hipostazė, paprastai vadinama Muhammedo realybe, sukurta prieš laikų pradžią (būtent pradžią, o ne Pradžią), apie ją Muhammedas kalba: **kada Adomas dar buvo tarp molio ir vandens, aš jau buvau pranašas; o Jėzus pasakė – pirmiau, negu Abraomas buvo, Aš Esu;**

3) trečia hipostazė – konkretus žmogus Jėzus ar Muhammedas, ar Ali, ar kiti pranašai ir imamai.

– O, išminčiau, vadinasi, tas niekiausias Niekas (*lam yalid wa lam yūlad*) yra vienintelis dalykas, kuris iš tikrųjų yra Tikras (*al haqq*)? O kaip sakoma apie Koraną – kaip apie sukurto pasaulio plunksną (*qalam*)? Ar tai Knyga, kuri identiška atitinka kosmologinę Visatos struktūrą? Ilya Prigogine'as aiškino, kad iki *Big Bang* laikas egzistavo. Vadinasi, *žaman* iš esmės yra ne šiaip laikas, kuris sėdi laikrodyje, bet amžinybė?

Dravenis giliai susimąstė. Gal pasijuto pernelyg ištuštėjęs, atsiribojęs nuo bet kokio žinojimo ir tapęs beveik analfabetu. Ilgametė meditacijų praktika jį išvalė nuo visų doktrinų, bet dabar, išgirdęs išminties žodžius, suklušo:

– Guru Guru, gal todėl aš savo protą itin kruopščiai ištuštinau, išvaliau, kad jį galėčiau užpildyti Šventojo Korano išmintis. Aš klausau tavęs, Guru Guru. Esu bejėgis, galiu padiskutuoti tik dėl laiko, žinau, yra dabartis, praeitis ir ateitis – tai iliuzinis laikas. Tikras laikas – Sąmonė, kuri yra belaikė. Sąmonė yra – štai ir viskas.

– Draveni, išminčius man taip toliau kalbėjo:

Taip, Niekiausias Niekas – Pats Tikriausias Realusis. **Qalam** – beje, irgi vienas iš Pirmojo Intelekto atributų. Koranas – tai jau yra tai, ką **Qalam** užrašė ant **lawH al-MaHfuZ** (Saugomoje Lentoje ar Plokščiėje). Manyčiau, kad **lawH al-MaHfuZ** yra ne kas kita, kaip tasai Debesis, kuri minėjau. Taigi Dangiškasis Koranas būtų visuma sėklinių logosų – daiktų pradžių, kuriuos Saugomoje Lentoje (debesyje) užrašė Plunksna (Pirmasis Intelektas), o žemiškasis Koranas – to Dangiškojo Korano hipostazė, įkūnyta materijoje, kaip teisingai sakei, atitinka

kosmologinė Visatos struktūra. Galima būtų netgi patikslinti: kaip Koranas atitinka Visatos struktūrą, taip ir Visata atitinka Korano struktūrą, t. y. susideda iš Dievo žodžių, kuriuos sudaro 28 arabų abėcėlės raidės. Apie tai gana nemažai prirašyta ir Ibn Arabi, ir kitų, tik tai perskaityti ir suprasti nėra lengva.

Guru Guru prisiminė.

– Tuomet paklausiau išminčiaus:

*Vadinasi, (ne)šventvagystė Dievą vadinti Žalčiu (simboliškai, be abejo)? Tuomet kodėl žydai Edeno sode gyvatę patupdė? Tiksliau, ne žaltį, o kažkokią angį, **nahash**? Beje, dėl Debesies – įdomi paralelė yra **iCloud**, kuriame, kaip sakoma **Person of Interest S04E07**, kai mes visi mirsim, visa informacija apie mus egzistuos amžinai. Turbūt tas Debesis yra tas pats, kas yra ir **Akašos kronikos**? Labai įdomu, kai įrodoma, kad Koranas atitinka Visatos struktūrą, ir atvirksčiai. Primena Hermio Trismegisto dėsni, kad tai, kas aukštai, tolygu tam, kas yra žemai. O I. Prigogine'as rašė maždaug taip: „Kodėl veikiau kas nors yra, o ne nieko nėra? Atrodo, tai yra svarbiausias klausimas už pozityvaus žinojimo ribų. (...) Laiko kilmės klausimai tikriausiai visada mums rūpės. Tačiau mintis, kad laikas neturi pradžios, – kad iš tiesų laikas yra ankstesnis už mūsų Visatos egzistavimą, – tampa vis labiau įtikinama.“ Beje, ar teisybė, kaip dažnai teigiama, kad reinkarnaciją neva krikščionybė pripažino, bet paskui tai uždrausta? Kaip buvo iš tikro? Čia gal kalbėta apie katarus ir panašias grupes, neva eretikus?*

Išminčius atsakė:

Dėl reinkarnacijos nėra visai aišku. Dauguma krikščionių tikrai niekada nepripažino, bet hyg ir būta grupės Origeno šalininkų – origenistų, kurie hyg pripažinę, nors visai aišku nėra. Persikūnijimo į augalus ar gyvūnus jie tikrai nepripažinę. Sielos, atrodo, hyg ir pirma buvusios angelais, paskui žmonėmis, o paskui angelais ar šėtonais, paskui vėl žmonėmis, ir t. t. 550 m. origenistai buvo pripažinti eretikais (tikrai ne vien už tai, bet ir už mokymą apie sielos preegzistenciją, kūniško prisikėlimo neigimą ir t. t.), jie sakė, kad kūnai neprisikels, o prisikėlusios sielos bus eterinės prigimties ir turės apvalią formą (platonizmo įtaka).

Guru Guru pastebėjo, kad Dravenis paskendo išminčiaus žodžiuose. Išties Dravenis buvo žvalus, ir visi Guru Guru ir Išminčiaus žodžiai it aukso dulkės nusėdo jo paprastoje, negandų iškankintoje širdyje.

Dravenis atsiduso, tuomet nusišypsojo:

– Kai buvau Taškento turguje, iš prekystalio lentynos nukrito kažkokia knyga ir aš ją pagavau. Tai buvo Šventasis Koranas. Pardavėjas labai nudžiugo ir pasakė: „Tai palaiminimas.“ Guru Guru, gal tu gali paaiškinti?

– Visada yra žmonių, kurie simbolius priima raidiškai, negali prasiskverbti į jų gilesnę prasmę, daug kam gal tokio lygio tikėjimo ir užtenka. Taip man sakė išminčius, Draveni, ir su juo visiškai sutinku.

Dravenis buvo sutrikęs, matyt, todėl kvailai pajuokavo:

– Guru Guru, geriau būtum tu Galigantą nušovęs.

Sąmonė (I)

– Draveni, kas yra Sąmonė? – tiesiai šviesiai paklausė Guru Guru.

– Guru Guru, anksčiau aš galvojau, kad Suvokimas / Sąmonė yra smegenų veiklos produktas, bet vėliau pradėjau abejoti. Perskaičiau daug knygų, meditavau ir pagaliau pasiekiau supratimą. Suvokimas / Sąmonė nėra substancija, Jo / Jos esmė yra tuščia, prigimtis – šviesi, SUVOKIANTI, Jis / Ji yra nenutrūkstamo gailestingumo rezonanso šaltinis, iš Jo / Jos kyla visi išorinio ir vidinio pasaulio fenomenai. Visa, kas atsiranda individualaus suvokimo sferoje, yra tik asmeninės vidinės būties pasireiškimas (*cir snang rang yen*). Visa tai tik Suvokimo / Sąmonės (*rig-pa'i rtsal*) kūrybinės energijos demonstracija. Be šios dėsningos fenomenų sistemos (*chos lugs*) realybėje nieko nėra (*ma yin-pa*).

Dravenis nutilo, atrodė, kad jis gailėjosi pasakęs šiuos žodžius. Guru Guru suprato, kad tolesnė diskusija yra negalima ir nereikalinga. Dravenis pasakė viską, netgi tibetietišškai pacitavo savo mintis. Jis buvo poetas, bet ne filosofas, ir šie Dravenio atradimai tikrai džiugino Guru Guru. Turbūt prireikė daug pastangų šioms tiesoms atrasti. Guru Guru pajuto, kad tylėti būtų nemandagu, netaktiška, reikėjo kažką pasakyti:

– Draveni, aš gerbiu tavo pažiūras ir siekius, nors mano pozicija kita. Pažadu daugiau tavęs neklausinėti, kas yra Sąmonė.

Dravenis nusišypsojo, atgijo ir nubėgo į virtuvę kaisti arbatos. Guru Guru liko vienas kambaryje ir savo pasaulyje. Nejaugi?

**

balti kalnai

stiklinis šaltis

galima pasiekti dangų

ir negalvoti apie mirtį

Įpykis

Kartą Guru Guru įpyko...

...jam buvo skaudu dėl neteisybės, kurią patyrė per visą savo gyvenimą. Jos būta daug. Ypač skaudū, be abejo, neteisybė, patiriama iš artimiausių žmonių...

Tačiau tada jis prisiminė Mylimosios žodžius ir pyktis bematant atlėjo.

Nes Tu būsi visada šalia. Iki senatvės. Iki mirties...

Tai buvo svarbiausia Guru Guru. Mylimoji. Visa kita tebuvo gyvenimo dekoracijos, vienos gražios, kitos šiaip sau.

Sąmonė (II)

Guru Guru kalbėjosi su išminčiumi. Turėjo jam nemažai klausimų.

– Dievas pasakė: „Aš – Laikas.“ Kažkur apie tai rašoma Korane, o gal *hadith qudsi*, bet nežinau, kur. Be abejo, tai ne tas laikas, kuris sėdi laikrodyje.

– Na, yra nemažai žmonių, kurie Dievą įsivaizduoja kaip senelį ant debesies.

– Visada yra žmonių, kurie simbolius priima raidiškai, negali prasiskverbti į jų gilesnę prasmę, daug kam gal tokio lygio tikėjimo ir užtenka.

– Literalizmas ir man nepatinka, deja, daugeliui žmonių turbūt taip paprasčiau „tikėti“, įsisąmoninti Dievą? Išminčiau, o kas yra sąmonė?

– Nelabai žinau arabiško „sąmonės“ ekvivalento, gal jo ir nėra, tad nelabai ką galiu pasakyti.

– Nėra? O kas tuomet žmogaus makaulėj?

– Yra tokie žodžiai kaip *ʔaql* („intelektas“), *ruḥ* („dvasia“), *waʔy*, *shuʔur*, *idraak* („suvokimas“) ir *ʔirfaan* („mistinis pažinimas“), dar yra *dhīhn* ir *dhīkr* – turintys visai skirtingą konotaciją. *Dhīhn* – tai „protas“, ir, atrodo, labiausiai atitinka tokią „kasdienę“ proto prasmę. *Dhīkr* gali būti atsiminimas, bet sufijai tai supranta kaip „God-mindfulness by the heart (*qalb*) of the mystic (*ʔaarif*)“. Be abejo, *qalb* („širdis“) taip pat galėtų būti sąmonės ekvivalentas. *ʔilm* – žinojimas, pažinimas, *fahm* – supratimas.

Bet nežinau, ar nors vienas jų tiksliai „sąmonę“ atitinka. O, tarkim, sanskrito kalboje to, kas atitiktų „sąmonę“, ekvivalentų begalės: *manas*, *buddhi*, *citta*, *abamkaara* ir daugybė kitų.

Prisimeni, minėjau tris Žodžio hipostazes. Yra ir budizme kažkas panašaus, nors ir ne šimtu procentų:

dharmakaya – dharminis kūnas – tuščias ir be požymių;

sambhogakaya – kosminių *buddhū* ir *bodhisattvū*, pvz., Mandžušri ar Avalokitešvaros „body of enjoyment“ – kažkas panašaus į „angeliškąją“ hipostazę;

nirmanakaya („padarytasis, sukurtasis kūnas“) – konkretus *buddha* fizinėje realybėje (pvz., Gautama Šakyamuni, gimęs Kapilavastu).

Zen yra *ʔen*, o sufizmas – sufizmas...

– Bet Dravenis mėgsta kalbėti apie „buvimą sąmonėje“. Nesugebu jo kartais suprast. Kas tai? Nejaugi nėra jokių paralelių tarp anksčiau minėtų tradicijų?

– Dravenis dėsto Dzogčeno teoriją. *Rigpa* – tai yra sąmonė, visiškai igimtai (*inherently*) suvokianti savo tuščią prigimtį. *Rigpa* yra dviejų rūšių: *effulgent rigpa* („Žodis“, „Logosas“) ir *essence rigpa* („esmės *rigpa*“, „Niekis“). Taigi Niekis (*essence rigpa*) nuolat suvokia savo niekiškąją (tuščią) prigimtį, ir iš tos kontempliacijos nuolat kyla Logosas, ir jau tas Logosas (*effulgent rigpa*) produkuoja kaip sėklas visus Dievo žodžius – kūrinių pradmenis – *cognitive appearances* (*suvokumo apraiškas*), kurios yra visų pasaulio ir sąmonės reiškinių turinys. Labai gerai pasakyta – gailestingumo rezonanso šaltinis *ar-Rahman ar-Rahim* (tradicinis vertimas – *gailestingasis maloningasis*). Beje, būtent *ar-Rahman* yra Niekis / Paslėptoji Dievybė / Dievas Tėvas / *essence rigpa*, o *ar-Rahim* – tai *Logos* / Manifestuotoji Dievybė / Dievas Sūnus / *effulgent rigpa*. Ne be reikalo pavadintas *effulgent* („švytintis“): *Jame – gyvybė, ir ta gyvybė – žmonių šviesa. Šviesa spindi tamsoje, ir tamsa jos neužgožia (Jn 1:4-5).*

Buvimas sąmonėje (*rigpa*) analogiškas Pauliaus būsenai, kai jis ištare: *dabar ne aš gyvenu, o gyvena manyje Kristus*, arba kai islamo mistikas ištaria *ana l-Haqq* („Aš – realybė“).

Dzogčenas – tokia Tĭbeto budizmo atmaina, kuri artimiausia *zen* (be abejo, yra nemažai skirtumų). Prie Dzogčeno formavimosi prisidėjo ne vien Indijos budizmas, bet ir Kinijos *Chan* budizmas, jis kilo tada, kai buvo gana stiprūs ryšiai tarp Tĭbeto ir Tangų imperijos. Nelengvas, be abejo, tiek tibetiečių, tiek ir *zen* suvokimas.

O štai katalikų logika yra kitokia: „Kristus yra Dievas“ ir „Kristus kentėjo ir mirė“, tačiau Dievas nekentėjo ir nemirė. Nors, anot katalikų, Kristus buvo ir žmogus, ir Dievas, bet vientisas, tad, atrodytu, turėjo kentėti ir mirti visas, o ne tik viena iš savo sudedamųjų dalių.

Guru Guru tyliai linktelėdamas padėkojo išminčiui, kurio atsakymai visada sukeldavo daugybę minčių ir dar daugiau klausimų.

Demagogai

Guru Guru su Draveniu ne kartą yra susidūrę su demagogais.

Demagogai būdavo neprastai išsilavinę, protingi, apsiskaitę, išmanantys įvairius menus, mokslus, amatus. Vis dėlto jie buvo demagogai, daugšnekliai, tokie, apie kuriuos prieš pustrėčio tūkstančio metų kalbėta Graikijoje. Tiesa, dabar mažai kas pamena tokius tų laikų demagogus kaip Kleonas, gal toks jau jų likimas: manipuluoti masėmis, o kadangi tai, ką jie mėgo sakyti, nenuoširdu, neturi išliekamosios vertės.

XXI a., kai šioje Visatoje gyveno Guru Guru ir Dravenis, buvo daug demagogų. Nuo jų įsiskaudėdavo galvą, nes jie amžinai jausdavosi teisūs. Vieni pateisindavo vienos nakties nuotykius, kiti – mokslo progresą, tretiems širdis tebuvo fizinis organas, o ne metaforiškasis sufijų *qalb* arba kad ir

Rerichų aprašytoji Širdis, kuria buvo siūloma *galvoti*. Borisas Grebenščikovas vienoje dainoje sakė, kad mus gali išgelbėti tik širdis, nes protas jau neišgelbėjo.

Protingų žmonių daug, išmintingų, maistančių širdimi – mažai. Guru Guru ir Dravenis stengėsi būti vienas iš jų. Tai ne visada būdavo lengva, tačiau jų pasirinkti keliai (nors ir gana skirtingi, bet daug kuo panašūs) vedė į tikslą, kurio jie siekė.

Pataikavimas masėms visada pelnydavo trumpalaikį populiarumą, tačiau kas, išskyrus antikos žinovus, geriau pamena Kleoną, o ne Platoną?

Dogū II

Galigantas nervingai graužė nagus. Pažadus reikia tesėti. Kokia nelaimė, beveik katastrofa valstybės lėšomis išleisti Dravenio poezijos rinktinę. Referentas buvo traumuotas, beveik sulūžęs, beveik ligonis. Suskambo mobilusis telefonas. Nepažįstamas numeris. Galigantas pasiryžo atsiliiepti.

– Klausau.

– Jums skambina statybų bendrovės „Aukštis“ prezidentas Rimbertas. Mums reikia susitikti. Pokalbis svarbus, pelningas.

Civilizacija gelbsti, padeda blogiukams neištižti, nesumenkti, pamiršti padorumą ir moralę. Impozantiška, įžūli Rimberto laikysena džiugino referentą.

– Pone prezidente, aš pasiryžau jus išklausyti. Kalbėkite.

– Nėra laiko komplimentams ir tuščioms įžangoms! Statybos nelaukia!

– Jau griūna seni namai ir vis reikia naujų, naujesnių... – Galigantas prikando liežuvį, nes pasijuto leptelėjęs nesąmonę.

Rimbertas ant stalo nusviedė detalų Vilniaus žemėlapi ir miesto pakraštyje raudonu storu žymekliu apibrėžė kažkokį namą.

– Šį namą reikia pašalinti, nugriauti, nes jis trukdo naujo prekybos centro „Rojaus sodai“ statybai. Čia gyvena poetas Dravenis, kuris nenori palikti savo laikino būsto. Kultūra – tai jūsų sritis.

– Supratau, – nudžiugo referentas.

– Manau, kad ne... Aš nenoriu mokėti už lūšną nė cento! Namas turi dingti – štai ir viskas, – griežtai tarė prezidentas.

– Supratau, – įžūliai patvirtino Galigantas. – Bus padaryta.

– Skolingas neliksiu, – pažadėjo Rimbertas.

Referento nė kiek nenustebino nusikalstamas prezidento pasiūlymas. Tikri vyrai supranta vienas kitą iš pusės žodžio, užuodžia iš toli. Tai JIEMS priklauso šalis. JIE – šeiminkai. Visi kiti – menkystos ir nevykėliai.

Likęs vienas savo kabinete, Galigantas susimąstė, bet tai nebuvo nei metafizinė kontempliacija, nei minčių kontrolė. Referentas nė neketino dvasiškai tobulėti, bet kantriai mąstė apie šlovę ir pinigus: „Svarbu sukurti padoraus, progresyvaus, gailestingo kultūros lyderio įvaizdį. Pastatą reprezentuoja fasadas, o valdininką – parodomoji, vieša dora. Juodi darbeliai – tik didybės šešėlis, ir kuo ilgesnis nusikaltimų šleifas, tuo iškilėsnis žmogus. Jeigu nori poetą pažeminti, reikia jį išaukštinti, bent trumpam, o paskui nublokšti į purvo duobę. Metas išleisti Dravenio poezijos rinktinę, organizuoti pristatymą, televiziją, radiją, spaudą. Galbūt paskirti kuklią premiją...“

Galiganto širdis apsalo nuo nuodingos, tariamos dorybės. Kaip gera būti kultūringu ir įtakingu plėšrūnu, žudiku.

Guru Guru labai stebėjosi, kai žymiausia šalies leidykla išleido Dravenio poezijos rinktinę ir sumokėjo honorarą, o pompastiška knygos prezentacija tiesiog pribloškė. Sostinės rotušėje susirinko ne tik elitas, bet ir vienas kitas aksominio požemio atstovas. Dravenis tradiciškai vilkėjo džinsinį kostiumą, nes kategoriškai atsisakė smokingo. Poetui buvo atleista. Skambėjo Dravenio posmai, juos deklamavo nacionalinio teatro žvaigždės.

– Neįtikėtina, – stulbo Guru Guru ir tyliai savo Mylimajai išsakė abejones: – Manau, kad čia kažkokia klasta ir nešvarus žaidimas. Jaučiu, Dravenis atsidūrė dideliame pavojuje.

Deja, Guru Guru neprasibrovė iki Dravenio, nes jį supo tariamų gerbėjų būrys. Televizijos kameros fiksavo kiekvieną poeto judesį ir žodį, tad Guru Guru (ne formatas!) nepajėgė prislinkti arčiau. Apsaugos vyrukai Guru Guru beveik grubiai nustūmė šalin.

– Nesuprantu, ko burbi ir niurzgi, – priekaištavo Guru Guru Mylimoji. – Dravenis pasiekė viršūnę ir maudosi pelnytos ir iškentėtos šlovės spinduliuose.

Nespėjo Guru Guru atsakyti, kai prie jų prislinko Galigantas.

– Atleiskite, ledi ir Guru Guru, kad vėlokai parodžiau jums dėmesį. Tarnauju kultūrai, sunku suspėti visur. Tikiuosi, man atleista, kad netekote l. e. Sapnų departamento direktoriaus pareigų. Ne mano kaltė, patikėkite. Kai tik bus sukurtos naujos visuomenei žalingos pareigos, aš nedvejodamas siūlysiu jūsų kandidatūrą. Na, o dabar man metas šokti Padėkos šoki.

Nutilo šurmuly. Ant improvizuotos scenos nerangiai užsiropštė Galigantas. Kultūros ministro referentas dabar šoks Padėkos šoki, skirtą visiems gyviems ir mirusiems Lietuvos poetams. Tradicija, tiksliau, kvailystė, nauja, bet jau tapusi būtina ir privaloma pirmajam referentui. Į Galigantą taikliai, snaiperiškai nusitaikė visos TV kameros. Referentas teatrališkai į lubas (atseit į dangų!) pakėlė rankas ir pratisai sustaugė išalkusios hienos balsu. Suskambo postmoderni muzika (kompozitorius pageidavo likti nežinomas). Galigantas neįtikėtina atgijo, tarsi gavęs narkotikų dozę (taip ir buvo!), ir pradėjo judėti kampuotais breiko, čėčiotkos ir *boogie woogie* judesiais. Guru Guru pasibjaurėjo beskoniu farsu ir kartu su Mylimąja paliko miesto rotušę.

Pagalčiau išvargęs, bet laimingas Dravenis pasiekė savo namus. Kaip gaila, kad jo triumfo nematė Giedrė, nes buvo išvykusi į Airiją, o jos tėvelis šamanas Arvydas – į Labanoro girią. Štai ir pasiekta viršūnė. Pripažinimas – tai kūrybos pabaiga. Dravenis pasijuto pigiai nupirktas. Nespėjo jis išanalizuoti savo jausmų, kai į kambarį įsiveržė du kaukėti žaliūnai, juos lydėjo Galigantas. Užpuolikai užlaužė Draveniui rankas ir patiesė ant grindų. Referento rankose buvo durklas ir litrinis butelis škotiško viskio.

Netaręs nė žodžio, Galigantas trinktelėjo durklo rankenos kotu Draveniui į galvą ir supylė viskį aukai į gerklę. Dusdamas ir springdamas poetas išgėrė beveik visą butelį.

– Girtas po prezentacijos užmigo neužgesinęs cigaretės ir sudegė namelis! – kvatojo referentas ir jo talkininkai.

Staiga Galigantas pamatė Dogū statulėlę ir ją sviedė į grindis. Nebus jokių liudininkų – nei žmonių, nei Dogū. Tik gaisras, paprastas ir banalus. Kai tik pabiro šukės, Guru Guru išgirdo pagalbos šauksmą: SOS.

*

Dogū pagalbos šauksmas sklinda ne oru, jis randa trumpesnę kelią, aplenkdamas laiką viena valanda, kurios visiškai pakako atvykti prie Dravenio namelio. Kai tik Guru Guru ir jo Mylimoji atėjo arčiau, jie pamatė, kaip pro duris išbėgo Galigantas ir du kaukėti smogikai. Visa laimė, pavyko pasislėpti už medinio sandėliuko. Namelio languose jau šoko liepsnos liežuviai. Guru Guru nedvejodamas įbėgo į vidų ir išvydo ant žemės gulintį Dravenį ir kelis tuščius viskio butelius. Sukaupęs jėgas, Guru Guru ištempė Dravenį į lauką. Dravenis buvo sumuštas ir girtas. Pasigirdo ugniagesių sirenos. Reikia sprukti. Guru Guru nepanoro aiškintis policijai, nes bus apkaltintas tik Dravenis. Visagalis referentas liks nepasiekiamas, neapkaltintas ir įžūliai švarus.

Guru Guru sustabdė taksi ir visi trys paspruko iš gaisravietės. Dravenis atsitokėjo, bet nepratarė nė žodžio. Taksi vairuotojas galėjo būti blogas liudininkas. Jie buvo tik linksma, pagėrusi kompanija. Štai ir viskas.

Dravenis išgėrė stiklinę stiprios arbatos ir šiek tiek išsiblaivė:

– Atleiskite, esu aš girtas...

– Nekalbėk niekų, – nusijuokė Guru Guru Mylimoji. – Išgerk aspirino tablečę, pasijusi geriau.

– Ir ką mes dabar darysime? – atsiduso Guru Guru.

– Pirmiausia Dravenis turi išsimiegoti, – tarė Guru Guru Mylimoji.

Visi pabudo anksti ryte. Dravenis pažvelgė pro langą ir pamatė savo senutį *Chrysler*. Kaip atsidūrė automobilis Guru Guru kieme? Išgėrę stiprios arbatos, draugai nutarė nuvažiuoti prie Dravenio namelio ir pažiūrėti, kas liko po gaisro.

Nuostaba liejosi per kraštus. Dravenis paniuro. Namelio kaip nebūta. Jo vietoje riogsojo didžiulis prekybos centras „Rojaus sodas“. Naktis pakeitė dekoracijas ir išvadavo draugus nuo rūpesčių... Nejaugi?

– Namo nėra, gaisro nebuvo... Įdomu, kur dingo Giedrė ir jos tėvas Arvydas?

– Paskambink Giedrei, – pagaliau atsitokėjo Guru Guru.

Atsiliepė įrašas. Abonentas nepasiekiamas, ne ryšio zonoje.

Liūdni draugai sugrižo į *Chrysler*. Kur važiuoti? Staiga Guru Guru džiugiai šūktelėjo. Ant automobilio palangės stovėjo linksmas Dogū. Dravenis žaibiškai pralinksmėjo.

– Būk ramus, Draveni, Giedrė ir jos tėvelis gyvi, sveiki, ir mes greitai su jais pasimatysime.

– O Galigantas? – paklausė Dravenis.

– Ateis ir jo cilė, – griežtai tarė Guru Guru.

**

apsnigta dykuma

nė lašo vandens

ant cemento guli

taisyklingai

supjaustytos

mamutų mintys

danguje nėra sienų

klaidos žvelgia aukštyn

bet nemato žvaigždžių

Dogū III

Dravenis ir Guru Guru kinų užkeigoje gėrė žaliąją arbatą.

– Guru Guru, pažvelk į sieną – tik armatūra ir betonas.

– Nieko nežinau apie armatūrą ir betoną, – nutraukė Dravenio mintį Guru Guru. – Mušu šamano būgną. Kelionėn ruošiuosi.

– Armatūra – tai makaronai, o betonas – šokoladinis kremas.

– Jau sugrižau namo. O tavo namelis sudegė, kur tu dabar gyvensi?

Dravenis tylėjo. Gal mąstė, gal susigraudino, o gal mintimis sugrižo namo?

– O kas tuomet cirkulštangeliai?! – garsiai sušuko Guru Guru.

– Cirkulštangeliai – tai tik Mėnulyje randami juodi kubo formos akmenukai, kurių prigimtis – galvos skausmas visiems mokslininkams.

– Keista kosmologija...

Guru Guru apsidžiaugė: Dravenis visą laiką buvo dėmesingas, nepaisant apsnūdimo ar dar nežinia ko.

Iš slaptų slapto Mongolijos vienuolyno archyvų (ištrauka 16.15.1)

Guru Guru susidomėjo šamanizmu. Pats dar gerai nežinojo, koku iš tikrųjų. Savaime šamanizmas jį sudomino pamačius šamano būgną, kuris, kaip sakoma, yra visa ko šerdis. Guru Guru nusprendė, kad reikia pasirinkti galbūt vieną šamanizmo tradiciją, o gal kelias (jos gana skirtingos). Po kelionės į Laplandiją nusprendė pradžioje išsityrinėti, kuo gyvena samių šamanai.

Traukė jį ir Tibeto *Bon* tradicija, kuri, skirtingai, nei dažnai manoma, yra ne pačių tibetiečių, o perimta iš *Zhang-ṣhung* karalystės, kai ją VII a. užkariavo Tibeto imperatorius Songtsānas Gampo. *Zhang-ṣhungai* kalbėjo viena iš tibetiečių-birmiečių kalbų, bet, skirtingai nuo tibetiečių (yra likę kažkiek jos tekstų), *Bon* religija, atrodo, yra patyrusi tiek Indijos budizmo, tiek ir iranėnų religijos įtaką.

Pats Songtsānas Gampo hareme turėjo Nepalo ir Kinijos princeses, su kuriomis atvyko palyda. Joje buvo ir indiško bei kiniško (*Chan*) budizmo mokytojų. Indiška, kiniška ir *Bon* įtaka tęsėsi ir VIII a., tada ir susiformavo *Nyingma* / *Dzogchen* mokykla.

IX a. Tibeto imperatorius Langdarma ėmė persekioti budistus, tada daug *Dzogchen* ir *Nyingma* tekstų buvo paslėpta. Vėlesniais amžiais jie buvo atkasinėjami, būta, matyt, ir nemažai netikrų tekstų, kuriuos kada kas nors parašydavo pats, o paskui sakydavo suradęs. Na, bet tie „neautentiški“ tekstai, kaip Guru Guru kadaise pasakojo išminčius, galbūt ir nebuvo dvasine prasme blogesni už „autentiškus“.

Guru Guru buvo suradęs vieną keistą tekstą, kurio prasmės jis suprasti negalėjo, nors tekstas buvo parašytas lyg ir suprantama kalba. Tada Guru Guru kreipėsi į *ṣen* Meistrą Dravenį.

Ištraukos 16.15.1 pabaiga

Padavėja atnešė dar vieną arbatinuką.

– Guru Guru, po gaisro praradęs namelį ir Giedrę, aš tapau *ṣen* Meistru, todėl galiu elgtis ekstremaliai, beprotiškai. Tu turi susitaikyti su galimais mano pokštais. Užteks buities, asmeninių problemų. Aš laikiu nesulaukiu tavo metafizinio teksto, naujos doktrinos.

Guru Guru pajuto saugiai paslėptą ironiją, todėl atsikirto:

– O Guru Guru nuo šiol tekstų neberašo. Jis juos pradeda RASTI.

– Na, o Dravenis viską PAMETA – ir žinias, ir prestižą, ir turta, ir poeziją. Bet RANDA didybės maniją – jis *zen* Meistras, Šambalos baronas, šamanas, ekstrasensas.

– O Guru Guru jam aiškina, kad nėra jokio *zen*, jokios Šambalos, visa tai tik *Šangrilalalala* pasakaitės *lolipop* karalystėje. *Gliukai*.

Draugai pradėjo kvatoti. Į juos smalsiai sužiuro užėigos lankytojai. Prabėgo penkios minutės. Juokas nutilo.

– Guru Guru, tu matei, kaip sudegė mano (tiesa, tik išsinuomoti) namai, kaip mane paliko Giedrė? Bet tu nepastebėjai mano dvasinio šuolio, – aiškino Dravenis. – Yra *zen*, yra Šambala! Dabar aš kitoks – ne pasakų vilkas, ne naivus *multikas*, ne animacinis herojus. Aš įsakysiu Dogū pribaugti Galigantą!

– Draveni, o gal liepsna netikra buvo, gal tai tebuvo haliucinacija? Sakei, esi ne animacinis herojus? Pažvelk į veidrodį. Tu ir esi Dogū. O gal čia aš regiu ne tai, ką turėčiau?

– Taip, Guru Guru, tu teisus... Viskas efemeriška, netikra, apgaulinga... Ne, tai nebuvo haliucinacija – tai buvo suktas Galiganto triukas, pirotechnika, fejerverkas. O kur dingo mano namai? Jų nebuvo! Aš tik šiandien sugrįžau iš Ulsterio!

Dravenis pažvelgė į užėigos sienos veidrodį ir suriko:

– Valio! Aš esu Dogū! O tu kas toks? Aš nepažįstu jokio Guru Guru!

– Ką tu pametei tame Ulsteryje, Draveni? Taip niekada ir nepasakojai. O tavo namų jau seniai nebėra. Čia paralelinis pasaulis. Šamano būgnas mus visus buvo į jį, o gal iš jo perkėlęs, tad dabar nebesusigaudau, kur esame iš tikrųjų. Kažkas šnibžda man į ausį, kad esame šamano būgno viduryje, todėl visur yra mūsų namai. Taip, Draveni, tu esi Dogū. O aš – nejau nematai – esu Meška. Samiai nuo seno tiki, kad Meška padeda susisiekti su kalnų valdovu ir dangumi. Samiai Mešką vadina *šaiivoi* („šventa“), nors šiais laikais jau retai kas besurengia Meškos pagerbimo ceremonijas.

Bet nenusigąsk, Draveni, man suteiktos tik Meškos savybės, kad suvokčiau arktoliatriją, Meškos pagerbimą, kuris buvo populiarus nuo senų senovės pas samius, nivchus, ainus, baskus, suomių, indėnus, vėliau – keltus, dakus, trakus, getus, graikus ir, žinoma, aisčius.

Atėjūnai sunaikino ne tik Žalčio, Vilko ir kitų totemų, bet ir labai svarbų Meškos pagerbimą (ne garbinimą, o harmoniją su gamta), todėl išliko tik žodinė tradicija. Tačiau visos aplink poliarinį ratą gyvenančios tautos gerai prisimena, kaip reikia gerbti Mešką. Meška visada padėdavo žmonėms, nes būdavo tarpininkas tarp žmonių ir kito pasaulio.

Meškos gerbtos visur, net Biblijoje apie jas kalbama. Žydai išlaikė šią pagarbą, apie Dievą metaforiškai kalbėdami kaip apie Lokę, aršiai saugančią savo meškiukus.

Meška bunda

Guru Guru sapnavo, kad jis yra meška, todėl per sunkus, kad skraidytų kaip drugelis. Dėl šios priežasties Meška (anksčiau žr. Guru Guru) ne skraidė, o lėtokai vaikštinėjo po gūdų mišką.

XXI a. pabudusi Meška nežinojo, kad 1589 m. Johannesas Davidas Wundereris teigė, jog žemaičiai pasiverčią vilkais ir meškomis, o latviai – vilkais ir katėmis, nes meškos kultas Žemaitijoje buvo stipresnis (BRMSŠ II, 637).

Tačiau Meška suvokė, kad atėjo laikas prabusti. Dabar.

**

aštrus
dangaus plienas
mirtinas debesų kirtis

Laisvės raktas

Troleibusas suvažinėjo dar neparašytą mano eilėraščių, ir aš subyrėjau į raides, o jas į krūvą sušlavė šafrano mantiją vilkintis kiemsargis Argus, nuo pūvančių lapų saugantis kiemą. Žinau, kai pakilsiu naujam sapnui, atvažiuos taksi, ir teks žaisti šokoladiniais šachmatais dar vieną partiją.

Liūdna, kad žaidimas niekada nesibaigs, bet aš visada galiu suvalgyti juodą pėstininką ir iškeliauti į save: kurti naujas galaktikas, neišmatuojamais minčių matmenimis gąsdinti teleskopuose įstrigusius astronomus.

Sujungiu akis, du ypatingus, singuliarinius taškus, nubrėžiu tiesę, pavojingą cirko lyną. Akrobatui visos kryptys laisvos, bet signalinės šviesoforų šviesos negali paaiškinti mano tikrosios prigimties, pasakyti, kur aš turiu keliauti.

Esu kalinys, nes mane akylai saugo blizgūs traukinių atšvaitai, gavių oazių mirazai, debesų pilys. Dykumoje daug lakaus smėlio prasmų. Dar magiška kreida neapibrėžta, žaibo varstotu teufiksuota pasirinkimo laisvė.

Dar negaliu iš tikro įkalinti (ar išlaisvinti!) savęs, nes dar nežinau, kaip laumių girioje užrakinti svajones ir laukti totemo, kuris išstas pamirštą mano vardą, pakvies laužo šokio, ir aš, prabėgęs skaidriu žarijų tiltu, vėl pasieksiu tą patį krantą, kuriame palaimintos meškos gieda medžiotojams giesmes ir laukia laisvės rakto.

Beveik naktis

variu kvėpuoja kvadratinis saulėlydis
į pakalnę rieda klasikinė kolona
patręstos varnų mėšlu
į dangų auga barokinės statulos
šaligatviu rieda sulytas centas
balose skęsta kreivi veidrodžiai
asfalto vaiduokliai
sąšlavynų herojai
supuvę svajonių tiltai

žinau

kelias nepavirs kapinių duobe
nepasiekęs debesų dugno
gersiu skystą duoną
užkasiu mėnuliu
kurio dar neprarijo
naktis

Meška, arba Toteminis atgimimas

Šiandien RADIKALIAI! redakcijoje ypatingas svečias – totemas Meška. Sklinda kalbos, kad tai pats Guru Guru, (pa)(at)virtęs Lokiu. Svečias noriai sutiko atsakyti į žurnalistės Giedrės klausimus.

GIEDRĖ

Lietuvoje, kaip žinoma, jau nebeliko meškų. Gerbiamas Loky, iš kur jūs atvykote? Ir koks jūsų vizito tikslas?

MEŠKA

Esu Meška, dar kitaip – Lokys. Nepainiokite su prancūzo Prospero Mérimée personažu *Lokis*. Jis tikriausiai turėjo galvoje kažkokį lokialakį, nes *Lokis* labiau primena vilkolakį, o ne lokį. Esu Meška. Niekada iš čia nebuvo išvykęs. Mane į senąjį pavidalą kuriam laikui (nežinau, kuriam) atvertė šamanas. Meškos čia visada buvo, yra ir bus. Pažvelkit į Žemaitijos herbą. Yra herbas su Meška, vadinasi, yra ir meškos. Esu Meška. Mano tikslas – suvokti pačiam ir kitiems paaiškinti savo būties tikslą. Skamba

išdidžiai, tačiau tokią užduotį man davė šamanas. C. Lévi-Straussas savo „Totemizme“ rašė: „Jei iliuzija dengia dalį tiesos, vadinasi, tiesa yra ne išorėje, bet mūsų viduje.“ Sakysite, kalbu visai ne kaip meška. O ko Jūs tikėjotės? Wittgensteinas sakė, kad jei liūtas prabiltų, jo nesuprastume. Ar suprantate mane?

GIEDRĖ

Aš jus tikrai suprantu, nors jūs kalbate ryškiu žemaitišku akcentu. Sakote, kad jūsų tikslas – suvokti savo būties tikslą? Ar jau suvokėte savo būties tikslą? Jei taip, tai kokių būdu ir kokiam socialiniam visuomenės sluoksniui skleisite savo supratimą, žinias?

MEŠKA

Žemaitėjė turi atgimti! Man dar sunkoka perprasti tikrą žemaitišką kalbą, bet mokausi. Meškos būties tikslas – pirmiausia prisikelti. Šiandien viena nacija švenčia jai labai svarbią dieną. Kaip man pasakojo šamanas, tie kolonistai, prisiskaitę Biblijos, laikė save „naujaisiais izraelitais“, atvykusiais į „Pažadėtąją Žemę“, ir savo tikslą suvokė kaip tos žemės „apvalymą“ nuo stabmeldžių „kanaaniečių“ ir „amalekitų“, t. y. nuo indėnų. O dėkojo jie, aišku, bibliniam Dievui už tai, kad sėkmingai pervedė juos per „Jordaną“ – Atlanto vandenyną. Žemaičiai stiprūs. Aš tikiu jais. Beje, ar žinote, gerbiamoji, kuo Lokys skiriasi nuo Meškos?

GIEDRĖ

Gal jūs man paaiškinkite, kuo gi skiriasi? Jūs esate šios giminės atstovas ir žinote geriau nei aš. Sakote, Žemaitija turi atgimti? Nejaugi Žemaitijos jau nėra? Mano supratimu, Žemaitija – tai Lietuvos dalis, o žemaičiai yra lietuviai. O gal aš klystu? Bijau jus apkaltinti separatizmu, bet nesuprantu, ko gi jūs siekiate? Galbūt atsiskirti nuo Lietuvos? O gal jūsų kitokie ketinimai? Paaiškinkite skaitytojams, nes visuomenė nori žinoti jūsų, t. y. totemo, nuomonę. Apie prisikėlimą neklausiu, nes jau prisikėlėte. Ir kas jums padėjo prisikelti? Jūs cituojate Bibliją, kalbate apie „tikrą Amerikos kolonistus; galbūt Lietuvai būtina žemaitizacija, gal bendrosios kalbos pakeitimas (o gal atkūrimas?) padės Lietuvai įveikti ekonominius sunkumus?

MEŠKA

Tai esminis skirtumas. Kadangi šamanas suteikė man savo žinias, pasidalinsiu jomis. (Vis dar keista žiūrėti į mane kaip į Mešką, o girdėti žmogaus balsą?) **bher-* indoeuropiečių prokalbėje reiškė „rudas, ryškus“, graikų *arktos* ir lotynų *ursus* kilę iš indoeuropiečių prokalbės šaknies **rktō-*, iš kurios kilo žodžiai *Arktika* ir *arktolatrija* („meškų pagerbimas“). Tai iš esmės ta pati šaknis, reiškianti *lokį*, tačiau Šiaurės tautose Lokio niekas taip nevadindavo, todėl airių, valų (kimrų), rusų, lietuvių kalbose jis tapo slaptu žodžiu, tabu, reiškiančiu „(medaus) laižytoją“. Laukinių žvėrių vadinti savo vardais buvo nevalia. Rusijos simboliu meška (*medvedь*) tapo tik 1794 metais. Žodį *lokys* iki šiol gaubia paslaptis, nes tai neaiškus garso simbolis, vadinamasis *thornas*. Vienose indoeuropiečių kalbose ši neaiškų simbolių atspindi *-l*, kitose – *-s* (mano minėti *Λοκ-τ-ος* ir *ursus*, taip pat hetitų *Ḫartággaaš*). Jotvingiai Lokį

vadindavo *lukaf*, latviai – *lācis*, prūsai – *clokis*. Mįslingasis šaknies balsis *-u* neaiškus, tačiau pagal toponimus *Tloku(n)-pelkė*, *Tloken-pelkė*, *Tlokove* galime rekonstruoti žodį *tlakijas* ir jo moterišką giminę **tlaķija-*. Galimas dalykas, kad tai susiję su žodžiu „lakti (medų)“ (lokys dar vadinamas *bitmeškin*). Vis dėlto pradinis prūsų kalbos junginys *TL / KL* lieka neaiškus. Galbūt susijęs su irštva, lokio guolio pavadinimu. O kol mokslininkai tebesuka galvas dėl mįslingojo *Tlakio*, mes dar turime išsiaiškinti Meškos prasmę.

GIEDRĖ

Džiugu, kad jūs nebrendate į klastingus politikos vandenį ir nereaguojate į mano provokacinius klausimus. Taip geriau. Politika – tuštybė. Tai gal Lietuvos ir kartu Žemaitijos laukia ne politinis, ne ekonominis, ne kultūrinis, bet TOTEMINIS atgimimas? Ar aš jus teisingai supratau? Jei taip, kas tuomet yra toteminis atgimimas?

MEŠKA

Man svarbiausia – kalba. Jei išsiaiškinsiu, kas esu žmonių kalboje, suprasiu, kas esu apskritai. Ir kodėl žmonės mane pamiršo, nebegebia manęs. Nebebijo. Patiesia kaip kilimėlį prie durų... Vienintelė politika, kuri mane domina, – pagarba Gamtai. Kol Žemaitija, Lietuva, o galiausiai ir pasaulis totemiškai neatgims, nepradės vėl gerbti Gamtos, apie jokią politiką kalbėti negalime. Toteminis atminimas šiuolaikine prasme – pagarba kiekvienai gyvai būtybei. Kiekvienam vaikui, žmogaus ar Meškos, vabaliuko ar bitės.

GIEDRĖ

Ačiū, jūs puikiai išsakėte savo poziciją. Pasižadavau gerbti kiekvieną gyvą būtybę ir ypač Mešką. Ir paskutinis klausimas: kas laukia Lietuvos, Žemaitijos? Kokia mūsų šalies ateitis? Ar nenuyksime kaip lyviai?

MEŠKA

Jei pradėsime vėl gerbti Gamtą, nenuyksime (nors nesakau, kad lyviai nunyko būtent dėl to, greičiausiai jiems kažkas „padėjo“). Juk indėnai, kad ir daugybę šimtų metų „sėkmingai“ naikinami, vis dar gyvi, kad ir ne visi. Ir jų bei kitų „primityvių“ tautų išmintis, pagarba Gamtai tebėra gyva. Pirmiausias uždavinys kiekvienam žemaičiui, lietuviui, latviui ir bet kurios kitos tautos atstovui – prisiminti senuosius vardus, pavadinimus ir jų reikšmes. O Jūs ar žinote, pavyzdžiui, kad *žalys* kilęs nuo žodžio **žalja-* („žalias“), jo reikšmė nusakoma kaip „turintis blizgančio žalsvumo (žalumo), gelsvumo (geltonumo), rusvumo (rudumo) ir panašiai (> est. *Haljas*, „blizgantis, blizgančiai žalias“)“. Vadinas, turime vėl imti regėti spalvas – Gamtos spalvas: rudą, žalią, geltoną... Geltoną, žalią, raudoną... Šeima, Gamta ir Tėvynė – tai svarbiausia, sakė man šamanas.

GIEDRĖ

(Pagarbiai nusilenkia.)

Ačiū.

Visa Lietuva ir visi baltų kraštai. 2014 m.

**

žaiibas

ženklas nakties

slaptas kodas

pagrindinė erdvė

suvokimo amplitudė

Interliudija. Metalas

Ryte gelbsti atsitiktinis žvilgsnis į bet ką. Ryškėja knygų lentynos. Nesugeba menamos kliūtys apgauti akių. Kvėpuoti trukdo vizualus oras, dusli toršero šviesa. Galvoje braška armatūra. Slapti betono dantys graužia sienas, skeletą, minčių išorę ir vidų. Dar nėra jokių tikslų. Kažkur šalia, visai arti, stovi metalinės pušys. Gąsdina aštriomis spyglių adatomis, haliucinogenine sakų injekcija.

Kiauras langas pavirsta stiklu: slidžiu, skaidriu, hermetišku. Nepastebimai į pagalbą skuba šaltis. Nebus balų, lietaus. Balta snaigių ranka piešia nespaltotą peizažą, varveklių ledą, asfaltą. Pamirštu spalvas. Prisimenu greitkelius, vedančius į automobilių pabudimą, signalizaciją, sirenas.

Įkyriai ir tiksliai tiksi laikas. Abejoju ciferblato sėkme. Jau nematau žvaigždžių: jos sudegė be pėdsakų, auštant. Liko tik uždara dienos šviesa ir betikslis žadintuvas. Žinau, sugriš juoda tamsa – laimė, artima požemio aksomui.

Aliuminio rėmai saugo naktį kitam vidurnakčiui, aštriai sapno geležtei.

Pagalčiau atsimerkė lubos. Verta gyventi, nes dar neuždrausta laukti vasaros, palangėse auginti saulėtų pelargonijų ir tyliai džiūti.

(Ne)nurimau...

**

judrūs stogai

atveža miesto griuvėsius

geležinkelio bėgiais
nuriada mėnulis
varinės troleibusų akys
išgirsta rytą
tylų nakties skausmą

Toteminė evoliucija

Guru Guru pastebėjo, kad Dravenis tapo nešnekus ir užsidaręs.

– Kas atsitiko?

– Ogi nieko! Tik sudegė mano namai! – pasipiktino Dravenis.

– Argi? O kur tu nakvoji?

– Kažkaip nepastebimai prabėga naktis, ir vėl diena, ir vėl aš prie *Chrysler* vairo...

– Draveni, kas tave slegia? Nebuvo jokio gaisro, niekur nedingo tavo Giedrė. Gal tave slegia nykus priemiestis, gal tu nori gyventi prestižiniame rajone, prabangiame kotedže?

– Noriu pavirsti vilku.

– Kodėl?

– Todėl, kad tu gali bet kada pavirsti meška.

Guru Guru pradėjo juoktis. Kaip būtų gražu: meška ir vilkas įsiveržia į Galiganto kabinetą ir visagalis kultūros griovėjas miršta iš baimės. Dreba sienos, Kultūros ministerija pavirsta mišku, o visi biurokratai – kiškiais, lapėmis, barsukais. Neįtikėtinas sugrįžimas į gamtą, į tikruosius namus.

– Draveni, nejaugi tu nori, kad visi Lietuvos žmonės pavirstų totemais?

– Tai vienintelė išeitis! Žmonės – tai gamtos klaida, ateivių užkratas, kosminis virusas, Nibiru genetikos inžinierių Anunakių eksperimentas.

– Draveni, sunku būti klaida, ne(pa)vykusia būtybe. Toteminė evoliucija numato žmonių transformaciją, sugrįžimą atgal ne į gyvulių, bet į totemų pasaulį.

Sulig tais žodžiais pasaulį nutvieskė vaivorykštinė šviesa, ir viskas jau nebuvo taip, kaip buvo anksčiau.

**

ilga
varinė viela
elektrinis laikas

ketinius radiatorius
girdo gyvas vanduo
akimirka
ne nauja pradžia
tik juodas
varpo dūžis
į kitą pusę
tyli debesys
legendas kuria
tuščias dangus

Virsmas. Meškos, pacukai ir bitės

Kai mūsų pasaulį netikėtai nutvieskė vaivorykštinė šviesa ir viskas jau nebebuvo taip, kaip buvo anksčiau, visame mieste tartum cirke pasimatė žmonės žvėrių veidais.

Totemai buvo matyti visur. Kai kurie panėšėjo į Salvodoro Dalí, kiti – į Hieronymuso de Boscho pieštus veidus, dar kitų fizionomijų makabriškumas priminė siaubingiausius demonologijos vadovėlius. Pasitaikydavo vienas kitas apsišaukėlis „jėzus“, na, tas, iš filmo, kur ilgais plaukais ir baltaodis, nors istorinis Jėzus, be abejonės, buvo nedidukas ir tamsaus gymio.

Guru Guru ėjo gatve. Kaip tik prie buvusio „Lietuvos“ kino teatro (tada jam ir šovė į galvą mintis: „O gal čia jau visa Lietuva tapo buvusi?“) sutiko vienaragi – gražų gyvūną, tačiau jo rago įdūrimas mirtinas, todėl su juo bendrauti neįmanoma.

Jūs net neišvaizduojate, kas dėjosi Vilniaus senamiestyje, Naujamiestyje (kur gausu valstybės tarnautojų), o ką jau kalbėti apie Žvėryną!

Keista, kad daugelis tų, kurie totemizavosi („Gal čia ir yra apokalipsė – visi totemizuojasi, parodo tikruosius veidus, ir *amen aleliuja*“, – mąstė Guru Guru), ant rankų arba ant kaklų (kai kurie jų buvo sustambėję kaip zeburų – galvos tai didelės) nešėsi auksines *cepūras* (negražus žargoninis žodis; turėtų būti *grandos*). Tos *grandos* vilkosi iš paskos kaip vestuvinių suknelių šleifai, o gal kaip praeities šleifai, o gal ne vilkosi jos, o ten buvo vilkai.

Guru Guru šioje maišalynėje nieko nebesuprato. Kur šviesūs, dvasingi veidai? Ką, mieste jų nėra? Ne, netiesa. Jie buvo matyti, tačiau dažniausiai šviesiaveidžiai gyvūnagalviai totemai buvo nedidukai, kuklūs, nekrito į akis, todėl ir iš pradžių susidarė išpūdis, jog tarp visos tos briedienos, pacukienos ir

bebrienos nesimatė nė vieno normalaus, tarkim, katino, šuns, vilko, varno, ką jau kalbėti apie stirną, varlę, mešką ar bitę.

Iš tikro visur visokių buvo. Visame pasaulyje.

**

Iš borto žurnalo, 2014 11 28 12.57 val., Tarptautinė kosminė stotis.

Žemėje, kiek aplink ją skrendame, visur fiksuojami, tiksliau, fotografuojami ir filmuojami, įvairūs gyvūnai ant žmonių kojų. Kas vyksta Žemėje, nežinome, ragelio dispečeris nekelia. Internetas tapo vientisa zoofilija. Bijom grįžti į Žemę. Bet kuriuo atveju suktis aplink ją gražu. *Ša la la la la...*

Paranoja

Pinigai, kilnojamasis ir judrus (kas jis toks?) turtas, prestižas, įtaka, valdžia džiugino Galigantą ir ryte, ir dieną, ir vakare, bet ne naktį.

Kai užgesdavo (išsijungdavo automatiškai) stalinė lempa, referento miegamąjį užliedavo tamsa. Galigantas užmigdavo vienas, nes buvusi žmona, negalėdama pakęsti smurto (referentas ją mušdavo, plūsdavo ir užgauliojo), paliko, metė patį galingąjį kultūros biurokratą. Nepaliko nė savo nuotraukos, kurią su pasimėgavimu suplėšytų buvęs sutuoktinis. Galigantą dažnokai lankydamas laisvosios profesijos atstovės, todėl jis nejautė nei vienatvės, nei pilnatvės ir visiškai paklūsavo tik papildvės instinktams, kurie buvo stiprūs ir nepasotinami.

Kai tik užsimerkė akys, atkeliavo košmacrai, kurie beveik kiekvieną naktį kamavo referentą. Galigantas sapnuodavo meškas ir vilkus, kurie jį persekiojo tuščiuose ministerijos koridoriuose, bet referentui visada pavykdavo pabėgti. Maža paguoda, nes pabūsdavo piktas, nepailsėjęs, sudirgęs, nervingas. Stipri kava, dar stipresnis viskio gurkšnis, ir nuotaika kildavo aukštyn, tariamais karjeros laiptais iki pat ministro kėdės. Vidinė nuojauta sufleravo, kad košmarai pasibaigs, kai jis taps kultūros ministru. Ministrui nesapnuoja košmarų – tik rožinius laimės sapnus. O kokie yra tie saldūs aukščiausių pareigūnų sapnai? Paklausti nedrįso – įžūlu, pakenks karjerai, o gal ir pražudys. Reikia palaukti minkštos kėdės, tada ir paaiškės.

Šį rytą kažkas itin įžūliai pabeldė į Galiganto duris. Referentas kaip paprastai krioktelėjo:

– Lauk!

Nebijodamos kriokimo, durys atsivėrė. Į kabinetą įslinko Meška ir Vilkas. Išsipildė sapnai. Tikrovė virto košmaru. Galigantas ėmė rėkti tol, kol į jo kabinetą atbėgo apsaugos vyrukai.

– Gelbėkite! Nušaukite Mešką ir Vilką!

Gelbėtojai truktelėjo pečiais – kabinete nebuvo laukinių žvėrių, bet referentas nesiliovė rėkęs. Galigantas užlipo ant stalo ir pradėjo spardyti tariamus žvėris. Kiek padvejojęs, ministras iškvietė greitosios pagalbos medikus. Referentas bliovė tol, kol jam suleido arklišką migdomųjų dozę.

Kai Galigantas pabudo, jis pažvelgė pro langą ir pamatė kabančią trispalvę.

– Lietuva! Nenoriu Vyčio, Gedimino stulpų... Bijau liaudies dainų, polkų su ragučiais, o sutartinių labiausiai...

Nesustabdomai tvenkėsi neprognozuojamas siaubas. *Šalin lietuvių kalbą!* Referentas norėjo prabilti bet kuria pasaulio kalba, bet prisiminė tik „tarptautinį“ *matą* ir imperialistinius anglų keiksmus. Aprengtas paradiniais, išėiginiais tramdomaisiais marškiniais referentas sėdėjo Dainų šventės tribūnoje ir rėkė tol, kol gavo papildomą raminamųjų dozę.

Vilnius, Dainų šventės tribūna, tiesiogiai iš įvykio vietos, 2014 m.

**

sapno riba

debesų tiltas

šalta snaigių kelionė

į rūką

Stabilus perimetras

Nepaisant šizofreniškų išpuolių ir menininkų ujimo, Galigantas nepajudinamai sėdėjo referento krėslė ir niekam neketino jo užleisti. JIE visuomet išlošia visas partijas, nes valdo Kasino, o sunkiai uždirbtus pinigus praranda tik paprasti žmogeliai, neverti net ruletės užuojautos.

Slapta apsilankęs pas ekstrasensą, Galigantas pradėjo sapnuoti keistą prekybos centrą, į kurį jo neįleisdavo juodas varnas, todėl referentas kasnakt sukdamo ratus aplink kvadratinį pastatą ieškodamas slapto įėjimo. Referento žingsnių perimetras pavirsdavo aukšta tvora, per kurią linksmai šokinėjo seni troleibusai, automobiliai, degalinių stogai, kopūstų galvos ir grybai.

Galigantas sumokėjo ekstrasensui honorarą ir buvo beveik patenkintas – geriau jau sapnuoti nesąmones nei košmarus. Po vizito pas šarlataną visiškai išsiderino prastai sustyguota referento dienotvarkė. Galigantas retai pasirodydavo darbe ir lindėdavo savo namuose, tarsi laukdamas, kada sienos pavirs laimės ekranais, demonstruojančiais senus vaikystės filmukus.

Kito, tobulėjo interesai. Referentas pamėgo lankytis statybinių medžiagų parduotuvėse. Jis atsargiai ieškojo dažu, kurie galėtų užtepti, užmaskuoti nuobodžias gyvenimo spalvas ir prabilti laukiniais džunglių dryžiais. Pasislėpęs už aukšto stelažo, Galigantas mėgo surikti sužeistos hienos balsu arba garsiai nusikeikti. Fortūna (o gal Tichė?) buvo palanki. Kol kas... Chuliganas nebuvo nė karto pagautas ar sulaikytas.

It durnaropių žiedai skleidėsi nuo visuomenės slepiamos tiesos. Galigantas jau neabejojo, kad privatų transportą žaloja lėktuvai ir traukiniai, todėl vairuojama išgėrus ir viršijamas saugus greitis. Ne veltui referento automobilis pamėgo žvejybą ir ant lygaus asfalto paviršiaus ieškojo lietaus sliukų ir oro duobių.

Kito judėjimo kryptys, maršrutai. Galigantas ilgai stovėdavo šalikelėse, ežerų pakrantėse ir, sunkiai atplėšęs nuo vairo rankas, stebėjo, kaip ant jo išpuoselėtų delnų žvaigždės piešia Zodiako ženklus, chiromantų griovius.

Jau neberekėjo nei spiningo, nei ekstrasenso pagalbos, dabar referentas pats vairavo savo gyvenimą – ypatingą, kaip kasdienę degtinę.

kai nesvarbi šviesa
jausmai įjungia
tamsių minčių
sietyną

Atsisveikinimas su ginklais

Paslystama ant ledo, ant lakuoto parketo. Realybės paviršius visada yra pavojingas, bet dar baisiau gilintis į esmę, į tai, ką slepia plonytis tikrovės sluoksnis. Galigantas neabejojo, kad po parketu yra kitos, ne jo, bet ministro lubos, ir jis nebaudžiamai trypia patrono dangų. Šventvagiška ir miela.

Referentas it vaikėzas slidinėjo lakuotu parketo paviršiumi. Odiniai batai čiuožė it pačiūžos. Bet (ne)kaltos išdaigos pasibaigė žiauriu smūgiu į stalo kraštą. Iš prakirstos kaktos plūdo kraujas ir visos kvailystės, kurių daug pritvinko galvoje, kasdien bendraujant su „nuprotėjusiais“ menininkais.

Galigantas sukando dantis – jokio riksmo, jokio skandalo, pakaks nesąmonių. Dar visai neseniai jį traukė nauji religiniai judėjimai, ypač klubas „Kušo“ (kirčiuojama gale), ignoruojantis tapybą aliejiniiais dažais, draudžiantis šokti tango, rūkyti pigias cigaretes ir gerti nealkoholinį alų.

Pakaks kvailioti! Referentas nutraukė bet kokią kovą prieš poetą Dravenį ir filosofą Guru Guru. Tegul gyvena kvaileliai. Laisvi, nepripažinti, pamiršti... Galigantas užklįjavo žaizdą steriliu medicininiu pleistru, užsimaukšlino skrybėlę ir išėjo namo. Negrįžtamai pasveikti.

Vilnius, 2014 m.

Anotacija

SAPNAS – trečioji Algimanto Lyvos ir Mindaugo Peleckio trilogijos (ŽAIDIMAS, POSTPASAULIS, SAPNAS) dalis. Autoriai tęsia Guru Guru ir Dravenio nuotykius. Kiekvienas ieškantysis yra Meistras, ir Mokytojas reikalingas tik tam, kad pasakytų, jog tau nereikia jokio Mokytojo. Tokia pozicija tik sutvirtina Tradiciją ir užkerta kelią šarlatanams ir apgavikams. Pats žmogus turi ieškoti Dievo ir jį surasti, ir niekas kitas to padaryti negali. Tik pats žmogus gali pažinti savo Tikrąją prigimtį, ir kiekvienas turi laimėti kovą, skirtą tik jam.

Recenzija

Manau, kad ateis laikas, ir Dravenis su filosofu Guru Guru bus plačiau suprasti ir sulauks deramo pripažinimo. Puikiai jie bendrauja. Daug ko galima iš tokio bendravimo pasimokyti. Gaila, kad žiniasklaida miega ir viso šito įdomumo dar neatrado. Reikia plačiau šį duetą išleisti į galimos auditorijos vandenį. Pats laikas juos paleisti į artėjančios Knygų mugės ežerus su jau tradiciškai įdaiktintais jų pašnekesiais ir nuotykiiais popierinėse knygose.

Angelė Šarlauskiene